

Γνώμη του Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (άρθρο 64)

Γνώμη 11/2024 σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες [συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ]

Έκδοση 1.1

Εκδόθηκε στις 23 Μαΐου 2024

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Έκδοση 1.1	28 Μαΐου 2024	Γραμματική διόρθωση στη συνοπτική παρουσίαση (σελίδες 3 και 4) και στα σημεία 77 και 90 της γνώμης
Έκδοση 1.0	23 Μαΐου 2024	Έκδοση της γνώμης

Συνοπτική παρουσίαση

Η εποπτική αρχή της Γαλλίας ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων να εκδώσει γνώμη σχετικά με τη χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου από φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων και αεροπορικές εταιρείες για την επαλήθευση της ταυτότητας ή την ταυτοποίηση επιβατών βάσει βιομετρικών δεδομένων με σκοπό τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες.

Προκαταρκτικώς, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι η χρήση βιομετρικών δεδομένων και ειδικότερα τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου ενέχει αυξημένους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Αφορά την επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων η οποία τυγχάνει ειδικής προστασίας δυνάμει του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ. Πριν από τη χρήση τέτοιων τεχνολογιών, ακόμη και αν θεωρηθούν ιδιαιτέρως αποτελεσματικές, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να εκτιμούν τις επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων και να εξετάζουν αν ο θεμιτός σκοπός της επεξεργασίας μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο παρεμβατικό τρόπο.

Σύμφωνα με το αίτημα έκδοσης γνώμης, το αντικείμενο της παρούσας γνώμης περιορίζεται στην εξέταση της συμβατότητας της επεξεργασίας με το **άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ** για τον **συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες** σε τέσσερα συγκεκριμένα σημεία ελέγχου, και ειδικότερα στα σημεία ελέγχου ασφάλειας, στην παράδοση αποσκευών, στην επιβίβαση και στην πρόσβαση στην αίθουσα επιβατών. Η παρούσα γνώμη δεν περιλαμβάνει πλήρη και διεξοδική ανάλυση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ του/των οικείου/-ων υπευθύνου/-ων επεξεργασίας σε κάθε περίπτωση, καθώς και του/των εκτελούντος/-ων την επεξεργασία, εφόσον υπάρχουν. Ως εκ τούτου, η παρούσα γνώμη δεν θίγει την κατά περίπτωση νομική και τεχνική ανάλυση που βασίζεται στη συγκεκριμένη προβλεπόμενη επεξεργασία εκ μέρους ενός υπευθύνου επεξεργασίας και στις περιστάσεις της εν λόγω επεξεργασίας. Επιπλέον, η ανάλυση της εφαρμοστέας νομικής βάσης δεν εμπίπτει στο αντικείμενο των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στο ΕΣΠΔ με το αίτημα έκδοσης γνώμης και, ως εκ τούτου, με την παρούσα γνώμη δεν εξετάζεται το κύρος της συγκατάθεσης για τέτοια επεξεργασία, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7 και 9 του ΓΚΠΔ. Περαιτέρω, η παρούσα γνώμη δεν θίγει τους περιορισμούς στη χρήση βιομετρικών δεδομένων που προβλέπονται από το δίκαιο των κρατών μελών.

Με την παρούσα γνώμη, το ΕΣΠΔ αξιολογεί τη συμμόρφωση της επεξεργασίας με τις προαναφερθείσες διατάξεις του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο **τεσσάρων συγκεκριμένων σεναρίων**.

Το **πρώτο σενάριο** περιλαμβάνει την αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε μέσο που κατέχει το φυσικό πρόσωπο, για παράδειγμα, σε ατομική συσκευή του, υπό τον αποκλειστικό έλεγχό του, με σκοπό την εξακρίβωση της ταυτότητας (σύγκριση 1 προς 1) του επιβάτη καθώς διέρχεται από τα προαναφερθέντα σημεία ελέγχου του αερολιμένα.

Το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι τα μέτρα που επιλέχθηκαν τηρούν την αρχή της αναγκαιότητας, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αποδείξει ότι δεν υπάρχουν λιγότερο παρεμβατικές εναλλακτικές λύσεις οι οποίες θα μπορούσαν να επιτύχουν τον ίδιο σκοπό εξίσου αποτελεσματικά. Επιπλέον, ο παρεμβατικός χαρακτήρας της επεξεργασίας μπορεί να αντισταθμιστεί από την ενεργό συμμετοχή των επιβατών, καθώς το βιομετρικό υπόδειγμά τους αποθηκεύεται σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή τους και μόνο, για παράδειγμα, στην ατομική συσκευή τους, υπό τον αποκλειστικό έλεγχό τους, τα δε δεδομένα τους διαγράφονται λίγο μετά την ολοκλήρωση της

αντιστοίχισης. Στη βάση αυτή, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι η επεξεργασία που προβλέπεται στο πρώτο σενάριο **θα μπορούσε να θεωρηθεί, καταρχήν, συμβατή με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, με την επιφύλαξη της εφαρμογής κατάλληλων εγγυήσεων.

Το ΕΣΠΔ προσδιόρισε τις ελάχιστες εγγυήσεις οι οποίες θα πρέπει να τηρούνται σε περίπτωση εφαρμογής λύσης παρόμοιας με την προβλεπόμενη στο πρώτο σενάριο.

Το **δεύτερο σενάριο** περιλαμβάνει την κεντρική αποθήκευση, εντός του αερολιμένα, καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε κρυπτογραφημένη μορφή με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του επιβάτη. Τούτο καθιστά δυνατή την επαλήθευση της ταυτότητας του επιβάτη (σύγκριση 1 προς 1) καθώς διέρχεται από τα προαναφερθέντα σημεία ελέγχου του αερολιμένα. Η καταχώριση ισχύει για ορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο θα μπορούσε να είναι, για παράδειγμα, από ένα έτος από την τελευταία πτήση έως την ημερομηνία λήξης του διαβατηρίου.

Το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η επεξεργασία τηρεί την αρχή της αναγκαιότητας, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αποδείξει ότι δεν υπάρχουν λιγότερο παρεμβατικές εναλλακτικές λύσεις οι οποίες θα μπορούσαν να επιτύχουν τον ίδιο σκοπό εξίσου αποτελεσματικά. Επιπλέον, ο παρεμβατικός χαρακτήρας της επεξεργασίας μπορεί να αντισταθμιστεί από την ενεργό συμμετοχή των επιβατών, καθώς έχουν υπό τον αποκλειστικό έλεγχό τους την κλείδα / τον μυστικό κωδικό για τα κρυπτογραφημένα βιομετρικά δεδομένα τους. Εάν υποθεθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλες εγγυήσεις, οι κίνδυνοι ασφάλειας που συνεπάγεται η χρήση κεντρικής βάσης δεδομένων στο παρόν σενάριο θα μπορούσαν να μετριαστούν, οι δε αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων θα μπορούσαν να θεωρηθούν αναλογικές προς το αναμενόμενο όφελος. Όσον αφορά την αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης, δεν παρασχέθηκαν στο ΕΣΠΔ πληροφορίες για τη δικαιολόγηση της μακράς περιόδου αποθήκευσης. Προκειμένου να επιτευχθεί συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο του παρόντος σεναρίου, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να είναι σε θέση να παράσχουν τους λόγους για τους οποίους η προβλεπόμενη περίοδος διατήρησης είναι αναγκαία για τον σκοπό της επεξεργασίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Το ΕΣΠΔ συνιστά στους υπευθύνους επεξεργασίας να προβλέπουν τη συντομότερη δυνατή περίοδο αποθήκευσης, παρέχοντας συγχρόνως στους επιβάτες την επιλογή να καθορίσουν την περίοδο αποθήκευσης που προτιμούν. Στη βάση αυτή, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 2 **θα μπορούσε να θεωρηθεί, καταρχήν, συμβατή με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, με την επιφύλαξη της εφαρμογής κατάλληλων εγγυήσεων.

Το ΕΣΠΔ προσδιόρισε τις ελάχιστες εγγυήσεις οι οποίες θα έπρεπε να εφαρμοστούν σε περίπτωση εφαρμογής λύσης παρόμοιας με την προβλεπόμενη στο δεύτερο σενάριο.

Το **τρίτο σενάριο** περιλαμβάνει την κεντρική αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε κρυπτογραφημένη μορφή εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα. Τούτο καθιστά δυνατή την ταυτοποίηση των επιβατών (σύγκριση 1 προς N) καθώς διέρχονται από τα προαναφερθέντα σημεία ελέγχου του αερολιμένα. Η περίοδος αποθήκευσης στο πλαίσιο του παρόντος σεναρίου έχει συνήθως διάρκεια 48 ωρών, τα δε δεδομένα διαγράφονται μετά την απογείωση του αεροσκάφους.

Δεδομένου ότι τα δεδομένα ταυτοποίησης και τα βιομετρικά δεδομένα αποθηκεύονται σε κεντρική βάση δεδομένων, τυχόν παραβίαση της εμπιστευτικότητας της βάσης δεδομένων μπορεί να συνεπάγεται πρόσβαση σε ολόκληρο το σύνολο των δεδομένων και θα μπορούσε να καταστήσει

δυνατή τη μη εξουσιοδοτημένη ή τη μη σύννομη ταυτοποίηση επιβατών σε άλλα περιβάλλοντα. Η αρχιτεκτονική κεντρικής αποθήκευσης που βρίσκεται υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα έχει επίσης ως αποτέλεσμα ο επιβάτης να χάνει, σε μεγαλύτερο βαθμό, τον έλεγχο των δεδομένων του. Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι αποτέλεσμα παρεμφερές με τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο παρεμβατικό τρόπο και ότι οι αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων που θα προέκυπταν από παραβίαση δεδομένων σε κεντρική βάση βιομετρικών δεδομένων φαίνεται ότι αντισταθμίζουν το προβλεπόμενο όφελος που προκύπτει από την επεξεργασία. Ως εκ τούτου, η επεξεργασία δεν τηρεί τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Στη βάση αυτή, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι η επεξεργασία που προβλέπεται στο τρίτο σενάριο **δεν είναι συμβατή με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ**. Επίσης, **δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα μέτρα που περιγράφονται στο εν λόγω σενάριο.

Το **τέταρτο σενάριο** περιλαμβάνει την κεντρική αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε κρυπτογραφημένη μορφή στο υπολογιστικό νέφος υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας ή του παρόχου υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους στην αεροπορική εταιρεία. Τούτο καθιστά δυνατή την ταυτοποίηση των επιβατών (σύγκριση 1 προς N) καθώς διέρχονται από τα προαναφερθέντα σημεία ελέγχου του αερολιμένα. Στο παρόν σενάριο, η περίοδος αποθήκευσης μπορεί δυνητικά να έχει διάρκεια ίση με τη διάρκεια διατήρησης λογαριασμού από τον πελάτη στην αεροπορική εταιρεία.

Δεδομένου ότι τα δεδομένα ταυτοποίησης και τα βιομετρικά δεδομένα αποθηκεύονται σε κεντρική βάση δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος, πολλές οντότητες θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα, περιλαμβανομένων ενδεχομένως παρόχων υπηρεσιών εκτός του ΕΟΧ. Τα δεδομένα του επιβάτη αποκρυπτογραφούνται όταν χρησιμοποιούνται, οι δε κλείδες βρίσκονται υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας ή των εκτελούντων την επεξεργασία για την αεροπορική εταιρεία, τούτο δε μπορεί να αυξάνει την έκταση της έκθεσης σε απειλές για την ασφάλεια. Η εν λόγω αρχιτεκτονική κεντρικής αποθήκευσης έχει επίσης ως αποτέλεσμα ο επιβάτης να χάνει, σε μεγαλύτερο βαθμό, τον έλεγχο των δεδομένων του. Τα δεδομένα θα μπορούσαν επίσης να αποθηκευθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα, τούτο δε εκθέτει τα δεδομένα σε μεγαλύτερους κινδύνους παραβίασης της ασφάλειας και φαίνεται ότι υπερβαίνει το αυστηρώς αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για τους σκοπούς της επεξεργασίας, εκτός εάν ληφθούν περαιτέρω σαφή μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων για τα φυσικά πρόσωπα.

Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι αποτέλεσμα παρεμφερές με τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο παρεμβατικό τρόπο και ότι οι αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων που θα μπορούσαν να προκύψουν από παραβίαση δεδομένων σε κεντρική βάση βιομετρικών δεδομένων φαίνεται ότι αντισταθμίζουν το προβλεπόμενο όφελος που προκύπτει από την επεξεργασία. Ως εκ τούτου, η επεξεργασία δεν τηρεί τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Στη βάση αυτή, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι η επεξεργασία που προβλέπεται στο τέταρτο σενάριο **δεν είναι συμβατή με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ**. Επίσης, βάσει των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή του το ΕΣΠΔ, η εν λόγω επεξεργασία **δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ και δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα μέτρα που περιγράφονται στο εν λόγω σενάριο.

Πίνακας περιεχομένων

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1	Σύνοψη των πραγματικών περιστατικών	6
1.2	Παραδεκτό του αιτήματος έκδοσης γνώμης κατά το άρθρο 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ 8	
2	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ.....	10
2.1	Αντικείμενο της γνώμης.....	10
2.2	Βασικές έννοιες.....	13
3	Επί της ουσίας του αιτήματος έκδοσης γνώμης	15
3.1	Γενικές παρατηρήσεις.....	15
3.2	Σχετικά με τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ.....	18
3.2.1	Σενάριο 1: αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του φυσικού προσώπου, για την επαλήθευση της ταυτότητας.....	18
3.2.2	Σενάριο 2: κεντρική αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε κρυπτογραφημένη μορφή εντός του αερολιμένα με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του επιβάτη, για επαλήθευση της ταυτότητας.....	28
3.2.3	Κεντρική αποθήκευση των καταχωρισμένων βιομετρικών υποδειγμάτων για ταυτοποίηση	34
3.2.3.1	Σενάριο 3.1: κεντρική αποθήκευση σε βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα	34
3.2.3.2	Σενάριο 3.2: κεντρική αποθήκευση σε υπολογιστικό νέφος, υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας.....	38
4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	42

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Έχοντας υπόψη το άρθρο 63 και το άρθρο 64 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (στο εξής: **ΓΚΠΔ**),

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, και ιδίως το παράρτημα XI και το πρωτόκολλο 37, όπως τροποποιήθηκαν με την απόφαση αριθ. 154/2018 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ της 6ης Ιουλίου 2018¹,

Έχοντας υπόψη τα άρθρα 10 και 22 του εσωτερικού κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας των Δεδομένων (στο εξής: **ΕΣΠΔ**),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1) Κύριος ρόλος του ΕΣΠΔ είναι η διασφάλιση της συνεκτικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: **ΕΟΧ**). Το άρθρο 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι κάθε εποπτική αρχή, ο/η πρόεδρος του ΕΣΠΔ ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το ΕΣΠΔ την εξέταση οποιουδήποτε ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη του ΕΟΧ, με σκοπό την έκδοση γνώμης.

2) Η γνώμη του ΕΣΠΔ εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 64 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παράγραφος 2 του εσωτερικού κανονισμού του ΕΣΠΔ εντός οκτώ εβδομάδων αφότου ο/η πρόεδρος και οι αρμόδιες εποπτικές αρχές αποφάσισαν ότι ο φάκελος είναι πλήρης. Με απόφαση του/της προέδρου, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί κατά έξι ακόμη εβδομάδες, ανάλογα με την πολυπλοκότητα του θέματος.

εξέδωσε την ακόλουθη γνώμη:

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σύνοψη των πραγματικών περιστατικών

1. Στις 16 Φεβρουαρίου 2024 η εποπτική αρχή της Γαλλίας ζήτησε από το ΕΣΠΔ να εκδώσει γνώμη σχετικά με τη συμβατότητα, με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, της χρήσης τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου από φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων και αεροπορικές εταιρείες για την επαλήθευση της ταυτότητας ή την ταυτοποίηση επιβατών βάσει βιομετρικών δεδομένων², με σκοπό τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών, σε

¹ Οι αναφορές σε «κράτη μέλη» σε όλη την παρούσα γνώμη θα πρέπει να νοούνται ως αναφορές στα «κράτη μέλη του ΕΟΧ». Οι αναφορές στην «Ένωση» ή στην «ΕΕ» στην παρούσα γνώμη θα πρέπει να νοούνται ως αναφορές στον «ΕΟΧ».

² Στο πλαίσιο της παρούσας γνώμης ως «**επιβάτης**» νοείται υποκείμενο των δεδομένων, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του οποίου υποβάλλονται σε επεξεργασία για τον συγκεκριμένο σκοπό που περιγράφεται στην παρούσα γνώμη. Στη συνέχεια της παρούσας γνώμης, οι όροι «επιβάτης» και «φυσικό πρόσωπο» χρησιμοποιούνται με την ίδια έννοια.

σημεία ελέγχου ασφάλειας των αερολιμένων³, στην παράδοση αποσκευών, στην επιβίβαση και στην πρόσβαση στην αίθουσα επιβατών (μη περιλαμβανομένων των ελέγχων στα σύνορα και των ελέγχων που διενεργούνται στα καταστήματα αφορολογητών ειδών) (στο εξής: **αίτημα έκδοσης γνώμης**). Η εποπτική αρχή της Γαλλίας προσάρτησε στο αίτημα έκδοσης γνώμης περιγραφή περιπτώσεων συνήθους χρήσης (παράρτημα Ι).

2. Με το αίτημα έκδοσης γνώμης, η εποπτική αρχή της Γαλλίας παρατηρεί ότι τα μοντέλα τα οποία υποβάλλονται επί του παρόντος σε δοκιμή σε ορισμένους αερολιμένες της ΕΕ διαφέρουν από ένα κράτος μέλος στο άλλο, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ενδεχομένως κίνδυνος αποκλίσεων μεταξύ των ερμηνειών των εποπτικών αρχών και κίνδυνος παραγωγής διαφορετικών αποτελεσμάτων για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων στην ΕΕ⁴.
3. Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι, προκειμένου να απαντήσει στο αίτημα έκδοσης γνώμης, πρέπει να απαντηθούν τα ακόλουθα ερωτήματα:
4. **Ερώτημα 1:**

1.1. Μπορεί η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας βάσει βιομετρικών δεδομένων **για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες** (σημεία ελέγχου ασφάλειας, παράδοση αποσκευών, επιβίβαση και πρόσβαση σε αίθουσα επιβατών) να είναι συμβατή με **το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, σε περίπτωση αρχιτεκτονικής αποθήκευσης, στην οποία το βιομετρικό υπόδειγμα κάθε επιβάτη αποθηκεύεται **σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του φυσικού προσώπου**, π.χ. τοπικά στην ατομική συσκευή του, υπό τον αποκλειστικό έλεγχό του;

1.2. Εάν η εν λόγω επεξεργασία κριθεί συμβατή με τις προαναφερθείσες διατάξεις, ποιες ελάχιστες κατάλληλες εγγυήσεις θα απαιτούνται, υπό το πρίμα των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ;

Ερώτημα 2:

2.1. Μπορεί η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας ή την ταυτοποίηση βάσει βιομετρικών δεδομένων **για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες** (σημεία ελέγχου ασφάλειας, παράδοση αποσκευών, επιβίβαση και πρόσβαση σε αίθουσα επιβατών) να είναι συμβατή με **το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, σε περίπτωση αρχιτεκτονικής **κεντρικής** αποθήκευσης, στην οποία το βιομετρικό υπόδειγμα κάθε επιβάτη αποθηκεύεται σε κεντρική βάση δεδομένων:

2.1.1. σε κεντρική βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα, σε κρυπτογραφημένη μορφή, με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται σε μέσο στην κατοχή μόνο του φυσικού προσωπικού (για

³ Για τους σκοπούς της παρούσας γνώμης, ως «σημεία ελέγχου ασφάλειας των αερολιμένων» νοούνται οι έλεγχοι ασφάλειας που διενεργούνται υπό την ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα στους οποίους πρέπει να υποβάλλονται οι επιβάτες, προκειμένου να εισέλθουν από τον χώρο αναχωρήσεων στον χώρο επιβίβασης ή στην πύλη επιβίβασης.

⁴ Αίτημα έκδοσης γνώμης, σ. 1.

παράδειγμα, στο κινητό τηλέφωνο του φυσικού προσώπου), για την επαλήθευση της ταυτότητας;

2.1.2. Εάν η εν λόγω επεξεργασία κριθεί συμβατή, ποιες ελάχιστες κατάλληλες εγγυήσεις θα απαιτούνται, υπό το πρίμα των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ;

2.2.1. σε κεντρική βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα, σε κρυπτογραφημένη μορφή, με κλειδούς που βρίσκονται στην κατοχή του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα, για την ταυτοποίηση;

2.2.2. Εάν η εν λόγω επεξεργασία κριθεί συμβατή, ποιες ελάχιστες κατάλληλες εγγυήσεις θα απαιτούνται, υπό το πρίμα των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ;

2.3.1. στο υπολογιστικό νέφος, υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας ή του παρόχου υπηρεσιών προς την αεροπορική εταιρεία (εκτελούντος την επεξεργασία), σε κρυπτογραφημένη μορφή, με κλειδούς που βρίσκονται στην κατοχή της αεροπορικής εταιρείας ή του παρόχου υπηρεσιών προς την αεροπορική εταιρεία, για την ταυτοποίηση;

2.3.2. Εάν η εν λόγω επεξεργασία κριθεί συμβατή, ποιες ελάχιστες κατάλληλες εγγυήσεις θα απαιτούνται, υπό το πρίμα των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ;

5. Στις 16 Φεβρουαρίου 2024 η εποπτική αρχή της Γαλλίας αποφάσισε ότι ο φάκελος είναι πλήρης, στις 23 Φεβρουαρίου 2024 η πρόεδρος του ΕΣΠΔ αποφάσισε ότι ο φάκελος είναι πλήρης και, την ίδια ημέρα, η γραμματεία διένειμε τον φάκελο. Η πρόεδρος του ΕΣΠΔ αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 64 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παράγραφος 2 του εσωτερικού κανονισμού του ΕΣΠΔ, να παρατείνει την κανονική προθεσμία των οκτώ εβδομάδων κατά έξι ακόμη εβδομάδες λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος.

1.2 Παραδεκτό του αιτήματος έκδοσης γνώμης κατά το άρθρο 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ

6. Το άρθρο 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ προβλέπει, ειδικότερα, ότι κάθε εποπτική αρχή μπορεί να ζητήσει, από το ΕΣΠΔ, την εξέταση οποιουδήποτε ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη με σκοπό την έκδοση γνώμης.
7. Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι το αίτημα έκδοσης γνώμης της εποπτικής αρχής της Γαλλίας σχετικά με τη συμβατότητα της χρήσης τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας ή την ταυτοποίηση βάσει βιομετρικών δεδομένων για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες αφορά ζητήματα που «παράγουν αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη», διότι, όπως εξηγείται στο αίτημα έκδοσης γνώμης⁵, υπάρχουν επί του παρόντος αρκετά σχέδια υπό ανάπτυξη στους αερολιμένες των κρατών μελών, προβλέπεται δε ότι η σχετική χρήση θα αυξηθεί στα προσεχή έτη. Τα μοντέλα που υποβάλλονται επί του παρόντος σε δοκιμή από διάφορους αερολιμένες και διάφορες αεροπορικές εταιρείες διαφέρουν σημαντικά από ένα κράτος μέλος στο άλλο, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ενδεχομένως κίνδυνος, από την

⁵ Αίτημα έκδοσης γνώμης, σ. 3.

άποψη της προστασίας των δεδομένων, παραγωγής αποκλιόντων αποτελεσμάτων σε περισσότερα κράτη μέλη.

8. Το ΕΣΠΑ εκτιμά επίσης ότι το αίτημα έκδοσης γνώμης της εποπτικής αρχής της Γαλλίας έχει σημαντικές συνέπειες όσον αφορά την εφαρμογή των αρχών που καθορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) του ΓΚΠΔ καθώς και τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται στους υπευθύνους επεξεργασίας δυνάμει του άρθρου 25 του ΓΚΠΔ και τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται στους υπευθύνους επεξεργασίας και στους εκτελούντες την επεξεργασία δυνάμει του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, το αίτημα έκδοσης γνώμης αφορά «ζήτημα γενικής εφαρμογής» κατά την έννοια του άρθρου 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, καθώς αφορά τη συνεκτική εφαρμογή των αρχών του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης [άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ] και της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας [άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του ΓΚΠΔ], καθώς και τις έννοιες της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού (άρθρο 25 του ΓΚΠΔ) και της ασφάλειας των δεδομένων (άρθρο 32 του ΓΚΠΔ), προκειμένου να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, η συνεκτική εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων στον ΕΟΧ.
9. Τυχόν αποκλίνουσες απόψεις στα κράτη μέλη όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ θα αυξήσουν τον κίνδυνο ανάπτυξης σχεδίων αναγνώρισης προσώπου με μη συνεκτικό τρόπο από τους φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων και τις αεροπορικές εταιρείες. Δεδομένου ότι η εποπτική αρχή της Γαλλίας κατέδειξε τη σαφή ανάγκη συνεκτικής εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων σε σχέση με τη χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας ή την ταυτοποίηση επιβατών βάσει βιομετρικών δεδομένων, με σκοπό τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες⁶, το ΕΣΠΑ εκτιμά ότι το αίτημα έκδοσης γνώμης είναι αιτιολογημένο, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του εσωτερικού κανονισμού του ΕΣΠΑ.
10. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ, το ΕΣΠΑ δεν εκδίδει γνώμη εάν έχει ήδη εκδώσει γνώμη επί του ίδιου θέματος⁷. Το ΕΣΠΑ δεν έχει δώσει ακόμη απάντηση στα ερωτήματα που ανακύπτουν από το αίτημα έκδοσης γνώμης. Μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΑ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές⁸ περιέχουν κάποια χρήσιμα στοιχεία σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας που θα πρέπει να εφαρμόζονται στην επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν εξετάζουν όλες τις πτυχές των ζητημάτων που τίθενται με το αίτημα έκδοσης γνώμης. Επιπλέον, η διαθέσιμη καθοδήγηση του ΕΣΠΑ, περιλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών 3/2019 του ΕΣΠΑ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, δεν παρέχει ειδική καθοδήγηση σχετικά με στοιχεία τα οποία πρέπει ενδεχομένως να εξακριβωθούν όσον αφορά την κεντρική ή την αποκεντρωμένη αποθήκευση βιομετρικών δεδομένων για την ταυτοποίηση ή την εξακρίβωση της ταυτότητας επιβατών με σκοπό τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες και σχετικά με τη συμβατότητα τέτοιας επεξεργασίας με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ.

⁶ Αίτημα έκδοσης γνώμης, σ. 1-3.

⁷ Άρθρο 64 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ και άρθρο 10 παράγραφος 4 του εσωτερικού κανονισμού του ΕΣΠΑ.

⁸ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΑ σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσυσκευών, έκδοση 2.0, εκδόθηκαν στις 29 Ιανουαρίου 2020 (στο εξής: **κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΑ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές**).

11. Για τους ανωτέρω λόγους, το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι το αίτημα έκδοσης γνώμης είναι παραδεκτό και ότι τα ζητήματα που τίθενται με αυτό θα πρέπει να αναλυθούν σε γνώμη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ.

2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

2.1 Αντικείμενο της γνώμης

12. Η παρούσα γνώμη αφορά μόνο τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ της χρήσης τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας ή την ταυτοποίηση επιβατών βάσει βιομετρικών δεδομένων από φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων και αεροπορικές εταιρείες, **για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες**, και ειδικότερα σε σημεία ελέγχου ασφάλειας, στην παράδοση αποσκευών, στην επιβίβαση και στην πρόσβαση στην αίθουσα επιβατών, σύμφωνα με το αίτημα έκδοσης γνώμης.
13. Όσον αφορά το **αντικείμενο της παρούσας γνώμης**, το ΕΣΠΔ παρέχει τις ακόλουθες διευκρινίσεις.
- 1) Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο ελέγχων στα σύνορα και ελέγχων που διενεργούνται από καταστήματα αφορολογητών ειδών δεν εμπίπτει στο αντικείμενο της παρούσας γνώμης, καθώς οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από υπευθύνους επεξεργασίας εκτός των φορέων εκμετάλλευσης αερολιμένων και των αεροπορικών εταιρειών.
 - 2) Η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου, ακόμη και αν βασίζεται στα σενάρια που περιγράφονται κατωτέρω στην ενότητα 3.2, για οποιονδήποτε άλλο σκοπό (π.χ. για την επιβολή του νόμου) ή από άλλα μέρη, ακόμη και για παρεμφερείς σκοπούς, δεν εμπίπτει στο αντικείμενο της παρούσας γνώμης.
 - 3) Με την παρούσα γνώμη εξετάζεται μόνον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιβατών και δεν καλύπτονται άλλες κατηγορίες υποκειμένων δεδομένων, όπως το προσωπικό των φορέων εκμετάλλευσης αερολιμένων ή των αεροπορικών εταιρειών.
 - 4) Με την παρούσα γνώμη εξετάζεται το αίτημα έκδοσης γνώμης που η εποπτική αρχή της Γαλλίας υπέβαλε σε σχέση με τη συμβατότητα των αρχιτεκτονικών αποθήκευσης των βιομετρικών υποδειγμάτων επιβατών με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ. Συναφώς, η παρούσα γνώμη δεν περιλαμβάνει πλήρη και διεξοδική ανάλυση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ του/των οικείου/-ων υπευθύνου/-ων επεξεργασίας σε κάθε περίπτωση, καθώς και του/των εκτελούντος/-ων την επεξεργασία, εφόσον υπάρχουν. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι οι εν λόγω τεχνολογίες ενέχουν αυξημένους κινδύνους συνδεδεμένους με την επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, η παρούσα γνώμη δεν θίγει την εκτίμηση σχετικά με άλλες διατάξεις του ΓΚΠΔ σε σχέση με τη χρήση τεχνολογιών αναγνώρισης προσώπου, μεταξύ άλλων στον συγκεκριμένο τομέα που αφορά το αίτημα έκδοσης γνώμης, ή την κατά περίπτωση νομική και τεχνική ανάλυση που βασίζεται στη συγκεκριμένη προβλεπόμενη επεξεργασία εκ μέρους ενός υπευθύνου επεξεργασίας και στις περιστάσεις της εν λόγω επεξεργασίας.

- 5) Με την παρούσα γνώμη δεν εξετάζεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παιδιών και η γνώμη δεν θίγει οποιεσδήποτε ειδικές απαιτήσεις οι οποίες εφαρμόζονται συναφώς.
 - 6) Η παρούσα γνώμη δεν θίγει τις νομικές απαιτήσεις και τους περαιτέρω περιορισμούς στη χρήση βιομετρικών δεδομένων που απορρέουν από την εθνική νομοθεσία των κρατών μελών⁹.
 - 7) Κάθε συμπέρασμα στην παρούσα γνώμη διατυπώνεται με την επιφύλαξη περαιτέρω τεχνολογικών εξελίξεων.
 - 8) Με την παρούσα γνώμη εξετάζονται τέσσερα σενάρια, τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των οποίων περιγράφονται κατωτέρω στην ενότητα 3.2. Δεν εξετάζονται άλλα σενάρια, ακόμη και αν η επεξεργασία πραγματοποιείται για τους ίδιους σκοπούς.
14. Με το αίτημα έκδοσης γνώμης, η εποπτική αρχή της Γαλλίας επισήμανε ότι η επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων επιβατών για τον σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες θα βασίζεται στην παραδοχή ότι τα φυσικά πρόσωπα συγκατατίθενται σε τέτοια επεξεργασία, παραδοχή η οποία θα αποτελεί ενδεχομένως τη νομική βάση δυνάμει του ΓΚΠΔ¹⁰. **Ωστόσο, η ανάλυση της εφαρμοστέας νομικής βάσης δεν εμπίπτει στο αντικείμενο των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στο ΕΣΠΔ με το αίτημα έκδοσης γνώμης και, επομένως, με την παρούσα γνώμη δεν εξετάζεται το κύρος της συγκατάθεσης για τέτοια επεξεργασία, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7 και 9 του ΓΚΠΔ.**
15. Πάντως, το ΕΣΠΔ επισημαίνει, γενικώς, ότι, εάν οι ενδιαφερόμενοι υπεύθυνοι επεξεργασίας επικαλεστούν τη συγκεκριμένη νομική βάση, θα πρέπει να εξασφαλίσουν έγκυρη ρητή συγκατάθεση¹¹ από τα φυσικά πρόσωπα που είναι διατεθειμένα να χρησιμοποιήσουν τέτοιες υπηρεσίες. Τέτοια ρητή συγκατάθεση θα πρέπει να είναι ένδειξη βούλησης, ελεύθερη, συγκεκριμένη και εν πλήρει επιγνώσει¹², η δε πλήρωση των εν λόγω προϋποθέσεων θα πρέπει να αναλύεται κατά περίπτωση. Τούτο σημαίνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:
- 1) Τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να είναι σε θέση να αποσύρουν εύκολα τέτοια συγκατάθεση οποτεδήποτε και χωρίς να ζημιωθούν¹³.

⁹ Για παράδειγμα, το άρθρο 9 παράγραφος 4 του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περαιτέρω όρους, μεταξύ άλλων και περιορισμούς, όσον αφορά την επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων.

¹⁰ Αίτημα έκδοσης γνώμης, παράρτημα Ι.

¹¹ Σύμφωνα με το άρθρο 4 σημείο 14 και το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, καθώς και το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ, η επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων για τον σκοπό της αδιαμφισβήτητης ταυτοποίησης φυσικού προσώπου απαγορεύονται, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση για την επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, εκτός εάν το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους προβλέπει ότι η απαγόρευση που αναφέρεται στο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ δεν μπορεί να αρθεί από το υποκείμενο των δεδομένων. Βλ. επίσης αιτιολογικές σκέψεις 51, 52 και 53 του ΓΚΠΔ.

¹² Άρθρο 4 σημείο 11 και άρθρο 7 του ΓΚΠΔ.

¹³ Άρθρο 7 παράγραφος 4, καθώς και αιτιολογική σκέψη 50 του ΓΚΠΔ.

- 2) Προκειμένου η συγκατάθεση να είναι ελεύθερη, η χρήση τεχνολογιών που χρησιμοποιούν βιομετρικά δεδομένα μπορεί να είναι μόνον εθελοντική, καθώς τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν ελεύθερα αν θα κάνουν ή όχι χρήση των εν λόγω υπηρεσιών χωρίς η επιλογή αυτή να υπάγεται ζημία (π.χ. σημαντικά μεγαλύτερες καθυστερήσεις για τους επιβάτες που δεν συγκατατίθενται¹⁴), κίνητρα, πρόσθετο κόστος ή πρόσθετα πλεονεκτήματα ως αντάλλαγμα¹⁵.
 - 3) Ρητή συγκατάθεση θα πρέπει επίσης να ζητηθεί από τα φυσικά πρόσωπα τα βιομετρικά δεδομένα των οποίων υποβάλλονται σε επεξεργασία, ακόμη και αν δεν έχουν καταχωριστεί για ταυτοποίηση ή εξακρίβωση της ταυτότητας με τέτοιο τρόπο. Με άλλα λόγια, είναι απαραίτητο τα φυσικά πρόσωπα τα οποία δεν συγκατατέθηκαν ρητώς στην αναγνώριση προσώπου για τον επιδιωκόμενο σκοπό να μην υποβάλλονται σε σάρωση του προσώπου τους από κάμερες. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, για παράδειγμα, με τον καθορισμό ειδικών λωρίδων για την αναγνώριση προσώπου και την πρόβλεψη κατάλληλης σήμανσης και φυσικού διαχωρισμού από τις ροές επιβατών που δεν υποβάλλονται σε έλεγχο βάσει βιομετρικών δεδομένων, ώστε να καθίσταται σαφής ο προσδιορισμός τέτοιων λωρίδων.
 - 4) Με την επιφύλαξη του αν η συγκατάθεση μπορεί να είναι η εφαρμοστέα νομική βάση για την ως άνω επεξεργασία, οι αρχές της επεξεργασίας που κατοχυρώνονται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ όσον αφορά την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα εξακολουθούν να ισχύουν, ακόμη και όταν τα φυσικά πρόσωπα έχουν παράσχει ρητή συγκατάθεση για τη χρήση των βιομετρικών δεδομένων τους¹⁶.
16. Στο αίτημα έκδοσης γνώμης διευκρινίζεται¹⁷ ότι οι φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων θα ενεργούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας όσον αφορά την επεξεργασία στα σημεία ελέγχου ασφάλειας του αερολιμένα, οι δε αεροπορικές εταιρείες θα ενεργούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας όσον αφορά την επεξεργασία στην παράδοση αποσκευών, στην επιβίβαση και στην πρόσβαση στην αίθουσα επιβατών. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ παρατηρεί ότι διάφοροι παράγοντες μπορεί να εμπλέκονται στην επεξεργασία που περιγράφεται στο αίτημα έκδοσης γνώμης και επισημαίνει ότι δεν εκτίμησε την εφαρμογή των ρόλων του (από κοινού) υπευθύνου επεξεργασίας και/ή εκτελούντος την επεξεργασία στα σενάρια που περιγράφονται κατωτέρω στην ενότητα 3.2 της παρούσας γνώμης. Σε κάθε περίπτωση οι εμπλεκόμενοι παράγοντες θα πρέπει να προσδιορίζονται και οι αρμοδιότητές τους θα πρέπει να ανατίθενται με σαφήνεια, ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ¹⁸.

¹⁴ Για παράδειγμα, τούτο μπορεί, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνει προβληματισμούς όπως τον σχεδιασμό ενός συστήματος το οποίο αποφεύγει την άσκηση κοινωνικής πίεσης στους επιβάτες που δεν επιθυμούν να συγκατατεθούν, αποφεύγοντας παράλληλα η επιλογή αυτή να επηρεάζει αρνητικά τους άλλους επιβάτες.

¹⁵ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη συγκατάθεση βάσει του κανονισμού 2016/679, έκδοση 1.1, εκδόθηκαν στις 4 Μαΐου 2020 (στο εξής: **κατευθυντήριες γραμμές 5/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη συγκατάθεση**), σημεία 46 και 48.

¹⁶ ό.π., σημείο 5.

¹⁷ Αίτημα έκδοσης γνώμης, παράρτημα Ι.

¹⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 4 σημεία 7 και 8, το άρθρο 5 παράγραφος 2 και τα άρθρα 24, 26, 28 και 29 του ΓΚΠΔ. Βλ. επίσης κατευθυντήριες γραμμές 7/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις έννοιες του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία στον ΓΚΠΔ, έκδοση 2.1, εκδόθηκαν στις 7 Ιουλίου 2021.

17. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι, επί του παρόντος, δεν προβλέπεται στην ΕΕ ομοιόμορφη νομική απαίτηση κατά την οποία οι φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων και οι αεροπορικές εταιρείες πρέπει να ταυτοποιούν τους επιβάτες και να εξακριβώνουν ότι το όνομα στην κάρτα επιβίβασης του επιβάτη αντιστοιχεί στο όνομα του εγγράφου ταυτότητας του σε όλα τα προαναφερθέντα σημεία ελέγχου¹⁹. Επομένως, τυχόν τέτοιες απαιτήσεις υπόκεινται στην εθνική νομοθεσία η οποία μπορεί να διαφέρει από ένα κράτος μέλος στο άλλο. Σε ορισμένα κράτη μέλη, η ως άνω επαλήθευση μπορεί να απαιτείται μόνο σε ορισμένα σημεία ελέγχου (π.χ. παράδοση αποσκευών ή επιβίβαση), ενώ σε άλλα κράτη μέλη δεν απαιτούνται επί του παρόντος τέτοιοι έλεγχοι²⁰. Η ύπαρξη νομικής υποχρέωσης επαλήθευσης της ταυτότητας των επιβατών έχει άμεσο αντίκτυπο στις διαφορετικές πρακτικές των αερολιμένων.
18. Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις αυτές, **όταν δεν απαιτείται επαλήθευση της ταυτότητας των επιβατών με επίσημο έγγραφο ταυτότητας, δεν θα πρέπει να πραγματοποιείται επαλήθευση με τη χρήση βιομετρικών δεδομένων, διότι τούτο θα έχει ως αποτέλεσμα υπέρμετρη επεξεργασία δεδομένων, καθώς θα συνεπάγεται την επεξεργασία επιπρόσθετων δεδομένων σε σύγκριση με την παρούσα κατάσταση και θα υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για τον σχετικό σκοπό, κατά παραβίαση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του ΓΚΠΔ**. Η παρατήρηση αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με την εξέταση όλων των σεναρίων που περιγράφονται κατωτέρω στην ενότητα 3.2 της παρούσας γνώμης.

2.2 Βασικές έννοιες

19. Προκειμένου να χαρακτηριστεί ως επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων κατά το άρθρο 4 σημείο 14 του ΓΚΠΔ²¹, η επεξεργασία ανεπεξέργαστων δεδομένων όπως τα φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου θα πρέπει να υποδηλώνει μέτρηση αυτών των χαρακτηριστικών, δεδομένου ότι τα βιομετρικά δεδομένα είναι αποτέλεσμα τέτοιων μετρήσεων²².
20. Μέσω της χρησιμοποίησης της εικόνας ενός προσώπου (φωτογραφίας ή βίντεο), η οποία ονομάζεται βιομετρικό «**δείγμα**», είναι δυνατόν να εξαχθεί μια ψηφιακή αναπαράσταση διακριτών χαρακτηριστικών του προσώπου αυτού (η οποία ονομάζεται «**υπόδειγμα**»)²³. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ

¹⁹ Ο σχετικός κανονισμός σε επίπεδο ΕΕ είναι ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/1998 της Επιτροπής, της 5ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τον καθορισμό λεπτομερών μέτρων εφαρμογής των κοινών βασικών προτύπων ασφάλειας των αερομεταφορών από έκνομες ενέργειες. Ωστόσο, ο εν λόγω κανονισμός δεν πραγματεύεται τους ελέγχους επίσημων εγγράφων ταυτότητας σε σημεία ελέγχου στους αερολιμένες, τα δε κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να ρυθμίζουν το ζήτημα αυτό σε εθνικό επίπεδο.

²⁰ Τούτο σημαίνει ότι, επί του παρόντος, είτε δεν πραγματοποιείται καμία επαλήθευση είτε εξακριβώνεται η κατοχή της κάρτας επιβίβασης και μόνο. Για παράδειγμα, δυνάμει του πρωτοκόλλου σχετικά με την απαλλαγή των υπηκόων της Δανίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας από την υποχρέωση κατοχής διαβατηρίου ή άδειας διαμονής όταν διαμένουν σε σκανδιναβική χώρα εκτός της δικής τους, της 22ας Μαΐου 1954, από την 1η Ιουλίου 1954, οι πολίτες της Δανίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατοχής διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου ταυτότητας όταν μετακινούνται μεταξύ των εν λόγω χωρών.

²¹ Βλ. επίσης αιτιολογικές σκέψεις 51, 52 και 53 του ΓΚΠΔ.

²² Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσσκευές, σημείο 74.

²³ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, έκδοση 2.0, εκδόθηκαν στις 26 Απριλίου 2023 (στο εξής: **κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου**), σημεία 7 και 8.

υπενθυμίζει ότι «[ένα] βιομετρικό υπόδειγμα είναι μια ψηφιακή αναπαράσταση των μοναδικών χαρακτηριστικών που έχουν εξαχθεί από ένα βιομετρικό δείγμα και μπορεί να αποθηκευτεί σε μια βιομετρική βάση δεδομένων»²⁴, το οποίο καθιστά δυνατή ή επιβεβαιώνει τη μοναδική ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου. Επιπλέον, «[τ]ο εν λόγω βιομετρικό υπόδειγμα θεωρείται ότι είναι μοναδικό και συγκεκριμένο για κάθε άτομο και παραμένει, καταρχήν, αναλλοίωτο με την πάροδο του χρόνου»²⁵. Συνήθως, σε διαδικασία σύγκρισης με σκοπό την ταυτοποίηση ή την εξακρίβωση της ταυτότητας φυσικού προσώπου μέσω τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου, ένα εισερχόμενο βιομετρικό υπόδειγμα συγκρίνεται με αποθηκευμένα αντικείμενα με σκοπό είτε την επαλήθευση αντιστοίχισης είτε την αναζήτηση αντιστοίχισης σε βάση δεδομένων²⁶.

21. Η τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου μπορεί να επιτελέσει δύο διακριτές λειτουργίες: έλεγχο/επαλήθευση της ταυτότητας²⁷ και ταυτοποίηση²⁸. Μολονότι οι δύο λειτουργίες είναι διακριτές, στηρίζονται αμφότερες στην επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων που σχετίζονται με ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο²⁹ και, ως εκ τούτου, συνιστούν επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ³⁰.

22. Συγκεκριμένα:

Στόχος της **επαλήθευσης της ταυτότητας** είναι η επιβεβαίωση βιομετρικού ισχυρισμού μέσω σύγκρισης. Τούτο ονομάζεται επίσης επαλήθευση 1 προς 1.

Στόχος της **ταυτοποίησης** είναι η αναζήτηση, με αντιπαραβολή, σε βάση δεδομένων καταχώρισης βιομετρικών δεδομένων για την εξεύρεση αναγνωριστικών στοιχείων που

²⁴ Ο.π., σημείο 9.

²⁵ Ο.π.

²⁶ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημεία 10-11· βλ. επίσης το διεθνές πρότυπο ISO/IEC 2382-37, 2022-03, διατίθεται στη διεύθυνση: [https://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/c073514_ISO_IEC%202382-37_2022\(E\).zip](https://standards.iso.org/ittf/PubliclyAvailableStandards/c073514_ISO_IEC%202382-37_2022(E).zip) [τελευταία πρόσβαση στις 23 Μαΐου 2024] (στο εξής: **ISO/IEC 2382-37**)

²⁷ Το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι ο επικείμενος κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη (πράξη για την τεχνητή νοημοσύνη) (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα), ορίζει επίσης, στο άρθρο 3 σημείο 36, ως «βιομετρική εξακρίβωση» την «αυτοματοποιημένη εξακρίβωση ένα-προς-ένα, περιλαμβανομένης της επαλήθευσης, της ταυτότητας φυσικών προσώπων με αντιπαραβολή των βιομετρικών δεδομένων τους με βιομετρικά δεδομένα που έχουν παρασχεθεί προηγουμένως» {βλ. νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024, σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη (Πράξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη) και για την τροποποίηση ορισμένων νομοθετικών πράξεων της Ένωσης [COM(2021)0206 – C9-0146/2021 – 2021/0106(COD)]}.

²⁸ Ο.π., στο άρθρο 3 σημείο 35 της πράξης για την τεχνητή νοημοσύνη, ως «βιομετρική ταυτοποίηση» ορίζεται «η αυτοματοποιημένη αναγνώριση σωματικών, φυσιολογικών, συμπεριφορικών ή ψυχολογικών ανθρώπινων χαρακτηριστικών με σκοπό τη διαπίστωση της ταυτότητας ενός φυσικού προσώπου μέσω της αντιπαραβολής των βιομετρικών δεδομένων του εν λόγω ατόμου με βιομετρικά δεδομένα ατόμων που είναι αποθηκευμένα σε βάση δεδομένων».

²⁹ ISO/IEC 2382-37.

³⁰ Άρθρο 4 σημείο 14 του ΓΚΠΔ και κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημείο 12.

μπορούν να αποδοθούν σε ένα μόνο φυσικό πρόσωπο. Τούτο ονομάζεται επίσης επαλήθευση 1 προς πολλά.

23. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις (ταυτοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας), οι τεχνικές αναγνώρισης προσώπου βασίζονται σε εκτιμώμενη αντιστοιχία μεταξύ των υποδειγμάτων: το υπόδειγμα που συγκρίνεται και τη/τις βάση/-εις αναφοράς. Από την άποψη αυτή, είναι πιθανολογικές: από τη σύγκριση προκύπτει μεγαλύτερη ή μικρότερη πιθανότητα το πρόσωπο να είναι πράγματι το πρόσωπο η ταυτότητα του οποίου πρέπει να εξακριβωθεί ή το οποίο πρέπει να ταυτοποιηθεί· εάν η πιθανότητα αυτή υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο στο σύστημα, το οποίο καθορίζεται από τον χρήστη ή τον προγραμματιστή του συστήματος, το σύστημα θα θεωρήσει ότι υπάρχει αντιστοιχία ταυτοποίησης ή εξακρίβωσης της ταυτότητας³¹.

3 ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

3.1 Γενικές παρατηρήσεις

24. Στην παρούσα ενότητα εξετάζονται τα ερωτήματα που παρατέθηκαν στο σημείο 4 ανωτέρω. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ θα εξετάσει, για το ερώτημα 1, τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ και, για το ερώτημα 2, τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ.
25. Προς τούτο, το ΕΣΠΔ θα αναλύσει τέσσερα διαφορετικά σενάρια³², τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των οποίων περιγράφονται κατωτέρω στην ενότητα 3.2.
26. Προκαταρκτικώς, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι η χρήση βιομετρικών δεδομένων και ειδικότερα τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου ενέχει αυξημένους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Καταρχάς, η επίμαχη επεξεργασία αφορά βιομετρικά δεδομένα και τυγχάνει ειδικής προστασίας δυνάμει του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα βιομετρικά δεδομένα αλλάζουν ανεπιστρεπτή τη σχέση μεταξύ σώματος και ταυτότητας διότι καθιστούν τα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου σώματος «αναγνώσιμα από μηχανή» και υποκείμενα σε περαιτέρω χρήση³³. Επιπλέον, η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου μπορεί να συνεπάγεται κινδύνους που σχετίζονται με ψευδώς αρνητική ταυτοποίηση, μεροληψία και

³¹ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημείο 11. Βλ. επίσης ISO/IEC 2382-37.

³² Τα τέσσερα σενάρια που θα αναλύσει το ΕΣΠΔ βασίζονται σε περιπτώσεις χρήσης που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του αιτήματος έκδοσης γνώμης. Η εποπτική αρχή της Γαλλίας διευκρίνισε ότι οι περιπτώσεις χρήσεις που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του αιτήματος έκδοσης γνώμης είναι παραδείγματα εφαρμογής, τα οποία ανήκουν σε σενάριο και χρησιμοποιούνται εν είδει παραδειγμάτων.

³³ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29, γνώμη 3/2012 σχετικά με τις εξελίξεις στις βιομετρικές τεχνολογίες, εκδόθηκε στις 27 Απριλίου 2012, WP193 (στο εξής: **γνώμη 3/2012 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τις βιομετρικές τεχνολογίες**), σ. 4. Επισημαίνεται ότι η παρούσα γνώμη παραπέμπει στην οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (στο εξής: οδηγία για την προστασία δεδομένων). Ο ΓΚΠΔ διεύρυνε το πεδίο των ειδικών κατηγοριών δεδομένων και, αντίθετα προς την οδηγία για την προστασία δεδομένων, ο ΓΚΠΔ προβλέπει ότι τα βιομετρικά δεδομένα είναι ειδικές κατηγορίες δεδομένων (άρθρο 9 του ΓΚΠΔ).

δυσμενείς διακρίσεις³⁴, η δε δυνατότητα κατάχρησης βιομετρικών δεδομένων μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για τα φυσικά πρόσωπα, όπως υποκλοπή ταυτότητας ή εκμετάλλευση της ομοιότητας³⁵. Επισημαίνεται επίσης ότι, όταν η αναγνώριση προσώπου πραγματοποιείται εξ αποστάσεως και χωρίς ενεργό συμμετοχή του υποκειμένου των δεδομένων, τα φυσικά πρόσωπα ενδέχεται να έχουν ακόμη λιγότερο επίγνωση της εν λόγω επεξεργασίας και των σχετικών κινδύνων. Τέλος, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι τα χαρακτηριστικά στα οποία βασίζονται τα βιομετρικά δεδομένα μπορούν, γενικώς, να θεωρούνται ως μόνιμα και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αμετάκλητα, ιδίως στο πλαίσιο της αναγνώρισης προσώπου³⁶.

27. Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πριν από τη χρήση τέτοιων τεχνολογιών, ακόμη και αν θεωρηθούν ιδιαιτέρως αποτελεσματικές, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να εκτιμούν τις επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων και να εξετάζουν αν ο θεμιτός σκοπός της επεξεργασίας μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο παρεμβατικό τρόπο³⁷.
28. Το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει επίσης ότι το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απόλυτο δικαίωμα και θα πρέπει να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα που προστατεύονται από τον Χάρτη σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας³⁸.
29. Το άρθρο 25 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ παραπέμπει στις «αρχές προστασίας των δεδομένων» που παρατίθενται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ³⁹ και επιτάσσει να εφαρμόζονται ήδη από τον σχεδιασμό

³⁴ Guidelines on facial recognition, Consultative Committee of Convention of the Council of Europe for the protection of individuals with regard to automatic processing of personal data (Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου, Συμβουλευτική Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα), Ιούνιος 2021, σ. 15· επίσης, κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημείο 27.

³⁵ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29, γνώμη 3/2012 σχετικά με τις εξελίξεις στις βιομετρικές τεχνολογίες, σ. 37.

³⁶ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημείο 104.

³⁷ Αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ. Βλ. επίσης κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 73.

³⁸ Αιτιολογική σκέψη 4 του ΓΚΠΔ. Συναφώς, βλ. επίσης απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 2021, *Latvijas Republikas Saeima*, C-439/19 (στο εξής: απόφαση C-439/19, *Latvijas Republikas Saeima*), ECLI:EU:C:2021:504, σκέψεις 98, 110 και 113. Επιπλέον, η αρχή της αναλογικότητας, ως γενική αρχή του δικαίου της ΕΕ, απαιτεί να είναι τα προβλεπόμενα από διάταξη του δικαίου της Ένωσης μέσα πρόσφορα για την υλοποίηση του επιδιωκόμενου από την οικεία διάταξη σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο [βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 2010, *Volker und Markus Schecke* και *Eifert*, C-92/09 και C-93/09 (στο εξής: απόφαση C-92/09 και C-93/09, *Volker und Schecke*), ECLI:EU:C:2010:662, σκέψη 74 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

³⁹ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», έκδοση 2.0, εκδόθηκαν στις 20 Οκτωβρίου 2020 (στο εξής: **κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με την προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού**), σημείο 11.

«αποτελεσματικά»⁴⁰. Τούτο περιλαμβάνει ρητώς την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του ΓΚΠΔ⁴¹, κατά την οποία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι «κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία και η οποία αποτελεί έκφραση της εν λόγω αρχής της αναλογικότητας»⁴². Επιπλέον, στο άρθρο 25 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ εξειδικεύεται η υποχρέωση «εξ ορισμού ελαχιστοποίησης των δεδομένων», με την επισήμανση ότι η υποχρέωση ισχύει για το εύρος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται, τον βαθμό της επεξεργασίας τους, την περίοδο αποθήκευσης και την προσβασιμότητά τους⁴³.

30. Ωστόσο, το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ δεν απαιτεί από τους υπευθύνους επεξεργασίας την εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, αλλά απαιτεί μάλλον τα μέτρα και οι εγγυήσεις που επιλέγονται να αφορούν ειδικά το πλαίσιο και τους κινδύνους που η επεξεργασία συνεπάγεται για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων⁴⁴. Ομοίως, το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ σχετικά με την ασφάλεια της επεξεργασίας απαιτεί από τους υπευθύνους επεξεργασίας και τους εκτελούντες την επεξεργασία να εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι του κινδύνου για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων.
31. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, ακόμη και αν οι επιβάτες συγκατατίθενται ρητώς στη χρήση των βιομετρικών δεδομένων τους με σκοπό τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες, οι αρχές της επεξεργασίας που κατοχυρώνονται στον ΓΚΠΔ σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα εξακολουθούν να ισχύουν και πρέπει να τηρούνται⁴⁵.
32. Όσον αφορά την **αρχή της αναγκαιότητας**, το ΕΣΠΔ θα εξετάσει αν η προβλεπόμενη επεξεργασία είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και αν ο ίδιος σκοπός μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με άλλα μέσα λιγότερο επεμβατικά όσον αφορά τα θεμελιώδη

⁴⁰ Το άρθρο 25 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ ορίζει τα εξής: «Λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων από την επεξεργασία, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει αποτελεσματικά, τόσο κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τη στιγμή της επεξεργασίας, κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, όπως η ψευδωνυμοποίηση, σχεδιασμένα για την εφαρμογή αρχών προστασίας των δεδομένων, όπως η ελαχιστοποίηση των δεδομένων, και την ενσωμάτωση των απαραίτητων εγγυήσεων στην επεξεργασία κατά τρόπο ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.». Βλ. επίσης κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», σημείο 13.

⁴¹ Αντίστοιχα, στην αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ επισημαίνεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο εάν ο σκοπός της επεξεργασίας δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα.

⁴² Υπόθεση C-439/19, Latvijas Republikas Saeima, σκέψη 98· απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2019, Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, C-708/18 (στο εξής: απόφαση C-708/18, M5A-ScaraA), ECLI:EU:C:2019:1064, σκέψη 48.

⁴³ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», σημείο 48.

⁴⁴ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», σημείο 14.

⁴⁵ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη συγκατάθεση βάσει του κανονισμού 2016/679, σημείο 5.

δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων⁴⁶. Όσον αφορά την **αρχή της αναλογικότητας**, το ΕΣΠΔ θα εκτιμήσει αν οι αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων είναι αναλογικές προς το αναμενόμενο όφελος. Εάν το όφελος είναι σχετικά μικρό, οι αρνητικές επιπτώσεις μπορεί να μην είναι αναλογικές⁴⁷.

33. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν το ΕΣΠΔ εκτιμήσει ότι ένα από τα σενάρια που αναλύονται κατωτέρω θα μπορούσε να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ, απόκειται στον υπεύθυνο επεξεργασίας να αποδεικνύει, σε κάθε περίπτωση, τη συμμόρφωση αυτή με πραγματικά στοιχεία. Η σχετική απόδειξη θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξέταση εναλλακτικών σεναρίων.

3.2 Σχετικά με τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ

3.2.1 Σενάριο 1: αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του φυσικού προσώπου, για την επαλήθευση της ταυτότητας

34. Στην παρούσα ενότητα εξετάζεται η συμβατότητα, με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, της αποθήκευσης του βιομετρικού υποδείγματος επιβάτη σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του φυσικού προσώπου, για παράδειγμα, στην ατομική συσκευή του⁴⁸, υπό τον αποκλειστικό έλεγχό του⁴⁹, για επαλήθευση της ταυτότητας⁵⁰ (στο εξής: **σενάριο 1**). Στην παρούσα ενότητα εξετάζονται επίσης οι κατάλληλες εγγυήσεις στο πλαίσιο του σεναρίου 1, υπό το πρίσμα των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ.

Περιγραφή του σεναρίου

35. Στο σενάριο 1, το καταχωρισμένο βιομετρικό υπόδειγμα κάθε επιβάτη, ο οποίος συγκατατέθηκε σε τέτοια επεξεργασία, αποθηκεύεται σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του φυσικού προσώπου, για παράδειγμα, σε ατομική συσκευή που βρίσκεται στην κατοχή κάθε επιβάτη, υπό τον αποκλειστικό έλεγχό του. Η ταυτότητα των επιβατών εξακριβώνεται (σύγκριση 1 προς 1), όταν διέρχονται από συγκεκριμένα σημεία ελέγχου στον αερολιμένα.
36. Η καταχώριση πραγματοποιείται από τον φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα, είτε εξ αποστάσεως μέσω της εφαρμογής του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα⁵¹ είτε στους τερματικούς σταθμούς του αερολιμένα που διαθέτουν κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης ταυτότητας (π.χ. κατάλληλο

⁴⁶ Απόφαση C-439/19, Latvijas Republikas Saeima, σκέψεις 110 και 113· απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 4ης Ιουλίου 2023, Meta κατά Bundeskartellamt, C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537, σκέψη 108.

⁴⁷ Αποφάσεις C-708/18, M5A-ScaraA, σκέψεις 52-56, C-92/09 και C-93/09 Volker und Schecke, σκέψη 87, C-439/19, Latvijas Republikas Saeima, σκέψεις 98, 110, 113. Βλ. επίσης ομάδα εργασίας του άρθρου 29, γνώμη 3/2012 σχετικά με τις εξελίξεις στις βιομετρικές τεχνολογίες, σ. 9.

⁴⁸ Εναλλακτικώς, το φυσικό πρόσωπο θα μπορούσε να εκτυπώσει και να αποθηκεύσει το βιομετρικό υπόδειγμά του σε χαρτί.

⁴⁹ Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη της συνολικής ευθύνης του υπευθύνου επεξεργασίας όσον αφορά την επεξεργασία.

⁵⁰ Κατά το παράδειγμα της περίπτωσης χρήσης 1 στο παράρτημα Ι του αιτήματος έκδοσης γνώμης.

⁵¹ Το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι στο μέλλον θα μπορούσαν να εξεταστούν εναλλακτικοί τρόποι για την εν λόγω καταχώριση, η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να πραγματοποιείται χωρίς ειδική εφαρμογή του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα, για παράδειγμα, μέσω αλληλεπίδρασης με ψηφιακό πορτοφόλι χρήστη.

επίπεδο διασφάλισης eIDAS⁵²). Η καταχώριση συνίσταται στην εγγραφή, στη συσκευή του επιβάτη, ενός βιομετρικού υποδείγματος και των δεδομένων ταυτοποίησης⁵³ (στο εξής: **δεδομένα ταυτοποίησης**) που είναι αναγκαία για την επεξεργασία. Η καταχώριση πραγματοποιείται μία μόνο φορά και για συγκεκριμένη περίοδο ισχύος (για παράδειγμα, αντίστοιχη της περιόδου ισχύος του διαβατηρίου του επιβάτη). Ο φορέας εκμετάλλευσης του αερολιμένα δεν διατηρεί ούτε τα δεδομένα ταυτοποίησης των επιβατών ούτε τα βιομετρικά δεδομένα τους μετά τη διαδικασία καταχώρισης.

37. Όσον αφορά ειδικότερα την αποθήκευση, τα δεδομένα ταυτοποίησης και το βιομετρικό υπόδειγμα του επιβάτη αποθηκεύονται τοπικά στη συσκευή κάθε επιβάτη (πχ. την εφαρμογή φορητής συσκευής του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα ή εφαρμογή ψηφιακού πορτοφολιού). Στη συνέχεια η συσκευή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαβίβαση ή την αναζήτηση των δεδομένων ταυτοποίησης και του βιομετρικού υποδείγματος επιβατών, ενδεχομένως συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών πτήσεων και/ή κάρτας επιβίβασης. Για παράδειγμα, οι εν λόγω πληροφορίες είναι κρυπτογραφημένες με κλειδα την οποία κατέχει μόνον ο φορέας εκμετάλλευσης του αερολιμένα — ενδεχομένως κωδικοποιημένη με τη μορφή κωδικού QR, που μπορεί είτε να εκτυπωθεί σε χαρτί είτε να προβληθεί στον οθόνη της συσκευής του επιβάτη. Στην περίπτωση αυτή, ο επιβάτης επιδεικνύει στη συνέχεια τον κωδικό QR στην ειδική διάταξη ελέγχου στον αερολιμένα, η οποία είναι εξοπλισμένη με σαρωτή κωδικού QR και κάμερα.
38. Από απόψεως ασφάλειας, κατά τη διάρκεια της αντιστοίχισης, οι κωδικοί QR αποκρυπτογραφούνται με κλειδα την οποία κατέχει ο φορέας εκμετάλλευσης του αερολιμένα, ο οποίος είναι ο μόνος που είναι σε θέση να αποκρυπτογραφήσει τους κωδικούς QR. Τα βιομετρικά δεδομένα του επιβάτη διατηρούνται μόνο για πολύ βραχύ χρονικό διάστημα και διαγράφονται μετά την ολοκλήρωση της αντιστοίχισης. Επισημαίνεται ότι τα μέτρα ασφάλειας όσον αφορά την αποθήκευση εξαρτώνται εν μέρει από την ασφάλεια της συσκευής του επιβάτη.

Εκτίμηση του ΕΣΠΑ

39. Το σενάριο 1 περιγράφει τεχνικά και οργανωτικά μέτρα τα οποία έχουν σχεδιαστεί για τη διασφάλιση επιπέδου ασφάλειας κατάλληλου για τους κινδύνους που συνεπάγεται για τα υποκείμενα των δεδομένων, όπως απαιτείται από το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ. Η ταυτότητα των επιβατών εξακριβώνεται (σύγκριση 1 προς 1), όταν διέρχονται από συγκεκριμένα σημεία ελέγχου στον αερολιμένα. Στο παρόν σενάριο, η κύρια πράξη αντιστοίχισης πραγματοποιείται στο πλαίσιο ελεγχόμενου περιβάλλοντος⁵⁴, στο οποίο οι επιβάτες συμμετέχουν ενεργά και ασκούν μεγαλύτερο έλεγχο στα δεδομένα τους. Ειδικότερα, θα ελέγχονται μόνον επιβάτες

⁵² Πλαίσιο για υπηρεσίες ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και εμπιστοσύνης (στο εξής: **eIDAS**) βασισμένο στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1183 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 όσον αφορά τη θέσπιση ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ταυτότητα.

⁵³ Για τους σκοπούς της παρούσας γνώμης, ως δεδομένα ταυτοποίησης νοούνται δεδομένα όπως το επώνυμο, το όνομα, η ημερομηνία γέννησης κ.λπ., τα οποία έχουν επαληθευθεί ως ακριβή σε σχέση με έγγραφο ταυτότητας ή διαβατήριο.

⁵⁴ Ο όρος «μη ελεγχόμενο περιβάλλον» παραπέμπει στη χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για ταυτοποίηση χωρίς την ενεργό συμμετοχή των υποκειμένων των δεδομένων, όπου το υπόδειγμα κάθε προσώπου που εισέρχεται στην περιοχή παρακολούθησης συγκρίνεται με υποδείγματα από ευρεία ομάδα του πληθυσμού που είναι αποθηκευμένα σε βάση δεδομένων, βλ. κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΑ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημείο 17.

οι οποίοι συγκατατέθηκαν στην εν λόγω επεξεργασία και, δεδομένου ότι θα ελέγχονται σε ειδικές διατάξεις, τα βιομετρικά δεδομένα άλλων επιβατών που δεν συγκατατέθηκαν στην εν λόγω επεξεργασία δεν θα συλλέγονται. Επιπλέον, οι επιβάτες που συγκατατέθηκαν έχουν τη δυνατότητα να θέσουν τέλος στην επεξεργασία οποτεδήποτε μέσω της διαγραφής των δεδομένων από τη συσκευή τους.

40. Η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου βασισμένης σε βιομετρικό υπόδειγμα αποθηκευμένο σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή του φυσικού προσώπου και μόνο, το οποίο μπορεί να είναι, για παράδειγμα, ατομική συσκευή που βρίσκεται στην κατοχή του επιβάτη, υπό τον αποκλειστικό έλεγχο του, για σκοπούς επαλήθευσης της ταυτότητας σε συγκεκριμένα σημεία ελέγχου μέσω ειδικής διεπαφής, συνεπάγεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, λιγότερους κινδύνους σε σύγκριση με τη χρήση βιομετρικών δεδομένων στην οποία τα δεδομένα είναι αποθηκευμένα σε κεντρική βάση δεδομένων⁵⁵. Τέτοια τοπική αποθήκευση, όταν συνοδεύεται από κατάλληλες εγγυήσεις⁵⁶, μειώνει τη σοβαρότητα των παραβιάσεων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε σύγκριση με την κεντρική αποθήκευση, όσον αφορά τον αριθμό των θιγόμενων φυσικών προσώπων, και διασφαλίζει ότι η πρόσβαση στο βιομετρικό υπόδειγμα περιλαμβάνει ενεργό συμμετοχή του υποκειμένου των δεδομένων.
41. Επιπλέον, η αντιστοίχιση μπορεί να πραγματοποιηθεί τοπικά στον αερολιμένα, μέσω της σύγκρισης του βιομετρικού υποδείγματος, που περιέχεται για παράδειγμα στον κωδικό QR, με το αποτέλεσμα του υποδείγματος που υπολογίζεται βάσει του βιομετρικού δείγματος που λήφθηκε από την κάμερα της διάταξης ελέγχου. Μόνον το θετικό αποτέλεσμα αντιστοίχισης γίνεται γνωστό στον υπεύθυνο επεξεργασίας που διενεργεί συγκεκριμένο έλεγχο και χρησιμοποιείται από αυτόν (ο εν λόγω υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να είναι είτε φορέας εκμετάλλευσης αερολιμένα είτε αεροπορική εταιρεία, ανάλογα με το αν ο έλεγχος διενεργείται στα σημεία ελέγχου ασφάλειας του αερολιμένα, στην παράδοση αποσκευών, στην επιβίβαση και/ή στην πρόσβαση σε αίθουσα επιβατών). Επιπλέον, το γεγονός ότι οι πληροφορίες που απαιτούνται για την αντιστοίχιση (π.χ. ο κωδικός QR) πρέπει να παρασχεθούν από το φυσικό πρόσωπο λειτουργεί ως δεύτερος παράγοντας⁵⁷ και, επομένως, ενισχύει την ασφάλεια της επαλήθευσης της ταυτότητας.
42. Όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ και, ειδικότερα, προκειμένου να πληρούται η απαίτηση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η επεξεργασία τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Στο σενάριο 1 μπορεί να θεωρηθεί ότι τα μέτρα που επιλέχθηκαν τηρούν την αρχή της αναγκαιότητας σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (δηλαδή τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών), εάν, ανάλογα με τις περιστάσεις της επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αποδείξει ότι δεν υπάρχουν λιγότερο παρεμβατικές εναλλακτικές λύσεις οι οποίες θα μπορούσαν να επιτύχουν τον ίδιο σκοπό εξίσου αποτελεσματικά. Για παράδειγμα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να είναι σε θέση να αποδείξει ότι, ακόμη και αν οι επιβάτες πρέπει να επιδείξουν τη συσκευή τους, το σενάριο 1 επιταχύνει τη διαδικασία επαλήθευσης σε σύγκριση με την παρούσα κατάσταση, η οποία περιλαμβάνει ανθρώπινο έλεγχο του αν το όνομα στην κάρτα

⁵⁵ Κατευθυντήριες γραμμές 5/2022 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου στον τομέα της επιβολής του νόμου, σημείο 17.

⁵⁶ Εξετάζονται κατωτέρω, σημεία 46 επ.

⁵⁷ Για παράδειγμα, τούτο μετριάζει τον κίνδυνο πλαστοπροσωπίας. Βλ. επίσης εγγύηση Γ.1.2 κατωτέρω.

επιβίβασης αντιστοιχεί στο όνομα του εγγράφου ταυτότητας του επιβάτη⁵⁸. Επισημαίνεται ότι τούτο δεν θα μπορούσε να καταδειχθεί εάν, επί του παρόντος, δεν διενεργούνται έλεγχοι για την επαλήθευση της ταυτότητας του επιβάτη βάσει του επίσημου εγγράφου ταυτότητας που κατέχει (βλ. συναφώς σημείο 18 ανωτέρω).

43. Επιπλέον, ο φορέας εκμετάλλευσης του αερολιμένα δεν διατηρεί τα βιομετρικά υποδείγματα μετά την καταχώριση, η δε περίοδος διατήρησης των βιομετρικών δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας που διενεργεί τον έλεγχο είναι πολύ βραχεία, καθώς τα εν λόγω δεδομένα διαγράφονται μόλις ολοκληρωθεί η αντιστοίχιση. Επομένως, τα μέτρα που επιλέχθηκαν στο σενάριο 1 φαίνεται ότι περιορίζουν την έκταση της επεξεργασίας και της περιόδου αποθήκευσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
44. Όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας, ο παρεμβατικός χαρακτήρας της συγκεκριμένης επεξεργασίας μπορεί να αντισταθμιστεί από την ενεργό συμμετοχή των επιβατών, καθώς τα βιομετρικά δεδομένα τους αποθηκεύονται σε μέσα που βρίσκονται στην κατοχή τους και μόνο. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων που περιγράφηκαν ανωτέρω και εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόσει κατάλληλες εγγυήσεις όπως απαιτείται από τη συγκεκριμένη επεξεργασία, η εφαρμογή κατάλληλων μέτρων θα μπορούσε να διασφαλίσει επίπεδο ασφάλειας κατάλληλο για τον κίνδυνο. Στην περίπτωση αυτή, οι αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων θα μπορούσαν να θεωρηθούν αναλογικές προς το αναμενόμενο όφελος.
45. Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, απαντώντας στο ερώτημα 1.1, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία **θα μπορούσε να θεωρηθεί καταρχήν συμβατή με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, με την επιφύλαξη κατάλληλων εγγυήσεων.**

Κατάλληλες εγγυήσεις

46. Στο συγκεκριμένο είδος σεναρίου, απαντώντας στο ερώτημα 1.2, το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν τουλάχιστον οι ακόλουθες εγγυήσεις. Άλλες εγγυήσεις πέραν αυτών που περιγράφονται στην παρούσα γνώμη θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των ίδιων σκοπών ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων και θα μπορούσαν να είναι νόμιμες εφόσον διασφαλίζουν συμμόρφωση με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο.
47. Σημείωση: πρόκειται για μια υψηλού επιπέδου και μη εξαντλητική επισκόπηση των ενδεχόμενων κατάλληλων εγγυήσεων, τις οποίες θα πρέπει να εφαρμόσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε λύση παρεμφερή αυτής του σεναρίου 1. Η καταλληλότητα των εγγυήσεων δυνάμει των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ θα εξαρτηθεί από κατά περίπτωση εξέταση. Όλοι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίσουν τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (στο εξής: ΕΑΠΔ) από τους ίδιους⁵⁹, οι δε συγκεκριμένες λύσεις τους μπορεί να απαιτούν πρόσθετα μέτρα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα γνώμη.

⁵⁸ Θα μπορούσε επίσης να υποστηριχθεί ότι ο βιομετρικός έλεγχος μπορεί να είναι λιγότερο επιρρεπής σε σφάλματα σε σύγκριση με τον ανθρώπινο έλεγχο.

⁵⁹ Άρθρο 35 του ΓΚΠΔ.

A. Γενικές εγγυήσεις

A.1 Εκτίμηση αντικτύπου της επεξεργασίας δεδομένων

A.1.1 Διενέργεια ΕΑΠΔ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 35 του ΓΚΠΔ, κάθε φορά που ο υπεύθυνος επεξεργασίας σχεδιάζει νέα πράξη επεξεργασίας η οποία περιλαμβάνει επεξεργασία που είναι πιθανό να συνεπάγεται υψηλό κίνδυνο. Τούτο είναι πιθανό να συμβεί στην περίπτωση του σεναρίου 1, καθώς περιλαμβάνει την επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα⁶⁰. Αξιολόγηση της καταλληλότητας εφαρμογής συστήματος αναγνώρισης προσώπου, περιλαμβανομένων της αναγκαιότητας και της αναλογικότητάς του σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς⁶¹, κατά τη διάρκεια του πρόωρου σταδίου σχεδιασμού και επανεξέταση του εν λόγω συστήματος καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της ανάπτυξης του προϊόντος.

A.1.2 Διαβούλευση με την αρμόδια εποπτική αρχή εάν η επεξεργασία εξακολουθεί να συνεπάγεται υψηλό κίνδυνο παρά τα μέτρα που ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε για τον μετριασμό του κινδύνου⁶².

A.2 Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων και εγγυήσεις τις οποίες μπορούν να εφαρμόζουν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας

A.2.1 Εγγυήσεις για την αντιμετώπιση περιπτώσεων ψευδώς αρνητικής ταυτοποίησης. Μετριασμός του κινδύνου μεροληψίας όσον αφορά την ηλικία, το φύλο και τη φυλή, με την «τακτική αξιολόγηση του εάν οι αλγόριθμοι λειτουργούν σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους σκοπούς και προσαρμογή των αλγορίθμων ώστε να μετριάζονται οι εντοπιζόμενες διακρίσεις και να εξασφαλίζεται η αντικειμενικότητα της επεξεργασίας»⁶³. Για παράδειγμα, μέσω της εφαρμογής ανθρώπινης εποπτείας και παρέμβασης, με σκοπό τον μετριασμό τυχόν μεροληψίας και τη διασφάλιση της απουσίας στιγματισμού ή κατάρτισης προφίλ των επιβατών.

A.2.2 Διασφάλιση της διαφάνειας κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και της επίγνωσης και του ελέγχου των φυσικών προσώπων όσον αφορά τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων τους για κάθε πράξη επεξεργασίας⁶⁴.

⁶⁰ Άρθρο 35 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ και ομάδα εργασίας του άρθρου 29, Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων (ΕΑΠΔ) και καθορισμός του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679, εκδόθηκαν στις 13 Οκτωβρίου 2017, WP 248 αναθ. 01, οι οποίες εγκρίθηκαν από το ΕΣΠΔ.

⁶¹ Άρθρο 35 παράγραφος 7 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ.

⁶² Άρθρο 36 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ.

⁶³ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», υποσημείωση 60, σημείο 70.

⁶⁴ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», σημείο 68 και αιτιολογική σκέψη 7 του ΓΚΠΔ.

A.2.3 Διασφάλιση της λήψης μέτρων για τη συμμόρφωση με την αρχή του περιορισμού του σκοπού ώστε τα δεδομένα να μην χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, όπως σκοπούς ασφάλειας ή κατάρτισης.

A.2.4 Διασφάλιση της μη λήψης φωτογραφίας ή βίντεο, ακόμη και αν δεν καταγράφονται και δεν υποβάλλονται σε επεξεργασία, φυσικών προσώπων τα οποία δεν συγκατατίθενται στην αναγνώριση προσώπου, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων (όπως χρήση κατάλληλου εύρους πεδίου και περιοχής λήψης για την αποφυγή της λήψης εικόνων άλλων επιβατών πίσω ή γύρω από το υποκείμενο των δεδομένων, πρόβλεψη ειδικών λωρίδων που επισημαίνονται σαφώς για σκοπούς αναγνώρισης προσώπου).

A.2.5 Όταν οι ίδιες διατάξεις ελέγχου μπορούν να χρησιμοποιηθούν από επιβάτες που συγκατατίθενται και επιβάτες που δεν συγκατατίθενται στη χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου, ή όταν επιβάτες που δεν συγκατατίθενται στη χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου μπορεί να εμφανίζονται στο οπτικό πεδίο όταν το σύστημα δεν χρησιμοποιείται, αναμονή θετικής ενέργειας του επιβάτη που συγκατατίθεται πριν από την έναρξη λήψης φωτογραφίας ή βίντεο.

A.2.6 Δυνατότητα του υποκειμένου των δεδομένων να διαγράψει, οποτεδήποτε, τα δεδομένα σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή του και μόνο (βιομετρικό υπόδειγμα⁶⁵), τα οποία τηρούνται σε εφαρμογή φορητής συσκευής ή ψηφιακό πορτοφόλι⁶⁶.

A.2.7 Ύπαρξη βιώσιμων εναλλακτικών ή εφεδρικών λύσεων (δηλαδή για επιβάτες που δεν συγκατατίθενται στη χρήση των βιομετρικών δεδομένων τους, για επιβάτες που δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τέτοιες λύσεις ή για επιβάτες που γίνονται αντικείμενο ψευδώς αρνητικής ταυτοποίησης), ώστε να διασφαλίζεται επίσης ότι οι επιβάτες που δεν συγκατατίθενται δεν θα ζημιωθούν⁶⁷.

A.2.8 Σε περίπτωση χρήσης εφαρμογής, προσεκτικός σχεδιασμός και διαμόρφωση της εφαρμογής προκειμένου να μην συλλέγονται μη αναγκαία δεδομένα και να αποφευχθεί η χρήση οποιωνδήποτε εργαλείων ανάπτυξης λογισμικού (software development kit, στο εξής: SDK) τρίτων, που συλλέγουν δεδομένα για άλλους σκοπούς.

A.3 Λογοδοσία

A.3.1 Εκτίμηση της ύπαρξης τυχόν σχετικών κωδίκων συμπεριφοράς ή μηχανισμών πιστοποίησης που μπορούν να συμβάλουν στην απόδειξη της συμμόρφωσης με την απαίτηση ασφάλειας της επεξεργασίας του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ⁶⁸. Εξακρίβωση της

⁶⁵ Οι παραπομπές σε βιομετρικό υπόδειγμα στις εγγυήσεις για το σενάριο 1 αντιστοιχούν στις παραπομπές στην κλειδα / στον μυστικό κωδικό στο σενάριο 2.

⁶⁶ Επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη εγγύηση εφαρμόζεται μόνο στο σενάριο 1.

⁶⁷ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 86.

⁶⁸ Άρθρο 32 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ και κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», σημείο 10.

καταλληλότητας των μέτρων για τη συγκεκριμένη επεξεργασία. Πρότυπα⁶⁹, βέλτιστες πρακτικές και κώδικες συμπεριφοράς, που αναγνωρίζονται από ενώσεις και άλλους φορείς που εκπροσωπούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας, μπορεί να συμβάλουν στον καθορισμό κατάλληλων μέτρων.

A.3.2 Διασφάλιση της διενέργειας βασικών ελέγχων ασφάλειας στη συσκευή του χρήστη ώστε να καθίσταται δυνατό το στάδιο της καταχώρισης, μολονότι ο επιβάτης διαδραματίζει επίσης ρόλο στην προστασία των δεδομένων του, καθώς αυτά είναι αποθηκευμένα στη συσκευή του. Παραδείγματα τέτοιων τεχνικών επαληθεύσεων και ελέγχων παρουσιάζονται κατωτέρω στην ενότητα Γ.2 «Υποδομή και δίκτυο».

B. Οργανωτικές εγγυήσεις:

B.1 Πολιτική και συμμόρφωση

B.1.1 Διασφάλιση της θέσπισης ελέγχων εσωτερικής πρόσβασης⁷⁰ με κανόνες για τους διαχειριστές.

B.1.2 Όταν η υπηρεσία αναγνώρισης προσώπου μπορεί να παρασχεθεί από ένα εκ των μερών που εμπλέκεται στην επεξεργασία χωρίς να απαιτείται ο χειρισμός, από τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη, των δεδομένων ταυτοποίησης και/ή των βιομετρικών δεδομένων, απαγόρευση της ροής των εν λόγω δεδομένων μέσω των εν λόγω άλλων μερών. Για παράδειγμα, μια αεροπορική εταιρεία δεν πρέπει να αποκτήσει πρόσβαση, από τεχνικής απόψεως, στα βιομετρικά δεδομένα όταν στηρίζεται στην κοινή υποδομή του αερολιμένα, ακόμη και αν η εν λόγω αεροπορική εταιρεία ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας για τη συγκεκριμένη επεξεργασία δυνάμει του ΓΚΠΔ.

B.1.3 Καθορισμός πολιτικής για την κρυπτογράφηση και τη διαχείριση κλειδών⁷¹, π.χ. για την επεξεργασία δεδομένων ταυτοποίησης και βιομετρικών δεδομένων.

B.1.4 Διασφάλιση συμμόρφωσης με το κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ. Για παράδειγμα, για τη διασφάλιση σύνομων διαβιβάσεων, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας χρησιμοποιεί, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καταχώρισης, εξ αποστάσεως υπηρεσία εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα.

⁶⁹ Βλ., για παράδειγμα, ISO/IEC 2382-37.

⁷⁰ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2020 του ΕΣΠΔ για τη χρήση δεδομένων θέσης και εργαλείων ιχνηλάτησης επαφών στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19, εκδόθηκαν στις 21 Απριλίου 2020 (στο εξής: **κατευθυντήριες γραμμές 4/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα δεδομένα θέσης και τα εργαλεία ιχνηλάτησης επαφών**), SEC-10, σ. 20.

⁷¹ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 89.

B.1.5 Όταν χρησιμοποιούνται εκτελούντες την επεξεργασία, διασφάλιση της σύναψης σύμβασης με τον υπεύθυνο επεξεργασίας⁷² σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ.

B.1.6 Διασφάλιση θέσπισης διαδικασιών για τη διαχείριση της ανθρώπινης εποπτείας και παρέμβασης, ειδικότερα για την αντιμετώπιση ζητημάτων ψευδώς αρνητικής ταυτοποίησης και τεχνικών ζητημάτων ή ζητημάτων χρηστικότητας.

B.2 Κατάρτιση και δοκιμή

B.2.1 Διασφάλιση κατάλληλης κατάρτισης του προσωπικού.

B.2.2 Εφαρμογή «διαδικασίας για την τακτική δοκιμή, εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και των οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας της επεξεργασίας»⁷³.

B.2.3 Εφαρμογή διαδικασίας για τη διασφάλιση της τεχνικής αποτελεσματικότητας και της επαρκούς ακρίβειας της επεξεργασίας του βιομετρικού υποδείγματος του επιβάτη⁷⁴ για την επαλήθευση της ταυτότητας.

B.2.4 Διασφάλιση επαρκούς ποιότητας των βιομετρικών δειγμάτων που συλλέγονται, τόσο κατά την καταχώριση όσο και στο σημείο ελέγχου, για την πραγματοποίηση αξιόπιστης επεξεργασίας βιομετρικών δεδομένων.

Γ. Τεχνικές εγγυήσεις:

Γ.1 Πρόσβαση

Γ.1.1 Εφαρμογή εγγυήσεων κατά το στάδιο της καταχώρισης προκειμένου να διασφαλίζεται ασφαλής διαδικασία καταχώρισης εκκίνησης (bootstrapping) με επαληθευμένη ταυτότητα. Για παράδειγμα, για την ενίσχυση της εκτίμησης των ταυτοτήτων των χρηστών μπορούν να εφαρμοστούν στάδια επαλήθευσης της ταυτότητας πολλαπλών παραγόντων, τα οποία εκτείνονται από προστατευμένους με κωδικό πρόσβασης συνδέσμους μίας χρήσης για την ενεργοποίηση της εφαρμογής έως τοπικούς μηχανισμούς απεμπλοκής διάταξης.

Γ.1.2 Εφαρμογή εγγυήσεων για την αντιμετώπιση περιπτώσεων ψευδώς αρνητικής ταυτοποίησης και απόπειρας παραποίησης χαρακτηριστικών και την πρόληψη απάτης⁷⁵.

⁷² Άρθρο 28 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ.

⁷³ Άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του ΓΚΠΔ.

⁷⁴ Οι παραπομπές σε βιομετρικό υπόδειγμα στις εγγυήσεις για το σενάριο 1 αντιστοιχούν στις παραπομπές στην κλείδα / στον μυστικό κωδικό στο σενάριο 2.

⁷⁵ ENISA, έκθεση με τίτλο Digital Identity: Leveraging the Self-Sovereign Identity (SSI) Concept to Build Trust [Ψηφιακή ταυτότητα: μόχλευση της έννοιας της αυτοκυρίαρχης ταυτότητας (SSI) για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης], Ιανουάριος 2022.

Γ.1.3 Απαγόρευση κάθε εξωτερικής πρόσβασης στα δεδομένα ταυτοποίησης και στα βιομετρικά δεδομένα⁷⁶.

Γ.1.4 Διασφάλιση της πραγματοποίησης της επεξεργασίας τοπικά στα στάδια της καταχώρισης, της διαβίβασης και της αντιστοίχισης. Το σημείο αντιστοίχισης θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πλησιέστερα στη συσκευή του φυσικού προσώπου. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η αντιστοίχιση του υποδείγματος εντός της ατομικής συσκευής μπορεί να απαιτείται αλληλεπίδραση με παρόχους υπηρεσιών που βρίσκονται εκτός του αερολιμένα και η χρήση πόρων δημόσιου δικτύου, τούτο δε μπορεί να συνεπάγεται το μειονέκτημα της μείωσης της διαθεσιμότητας και της διάδοσης του υποδείγματος σε εξωτερικές οντότητες.

Γ.1.5 Εξακρίβωση της ταυτότητας χρήστη για την προσθήκη νέας πτήσης και την παραγωγή νέου κωδικοποιημένου κωδικού QR.

Γ.1.6 Εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση της κατάστασης στην οποία ο επιβάτης μπορεί να απολέσει την πρόσβαση στον κωδικό QR.

Γ.2 Υποδομή και δίκτυο

Γ.2.1 Επικαιροποίηση των όρων του λειτουργικού συστήματος και διευκόλυνση της επαλήθευσης ταυτότητας για πρόσβαση στη συσκευή για τη λειτουργία της εφαρμογής / του ψηφιακού πορτοφολιού, μεταξύ άλλων με αυτόματη διαγραφή δεδομένων ταυτοποίησης και βιομετρικών δεδομένων εάν το λειτουργικό σύστημα είναι παρωχημένο και ενέχει κινδύνους ασφάλειας.

Γ.2.2 Απομόνωση μονάδων αντιστοίχισης (δηλαδή διατάξεων ελέγχου) από το δίκτυο κατά τη λειτουργία τους και λήψη κάθε άλλου αναγκαίου μέτρου για τη διασφάλιση της ασφάλειας.

Γ.2.3 Πραγματοποίηση αντιστοίχισης βιομετρικών δεδομένων στη συσκευή του επιβάτη ή στη διάταξη ελέγχου (υπολογιστική παρυφών).

Γ.2.4 Λύσεις για την αντιμετώπιση των αδυναμιών ασφάλειας των ατομικών συσκευών των επιβατών, περιλαμβανομένης της κρυπτογράφησης (τουλάχιστον) των βιομετρικών δεδομένων και των δεδομένων ταυτοποίησης όταν δεν χρησιμοποιούνται.

Γ.2.5 Χρήστη ασφαλούς αποθήκευσης (τουλάχιστον) για τα βιομετρικά δεδομένα που βρίσκονται σε μέσο στην κατοχή μόνο του χρήστη⁷⁷, για παράδειγμα με τη χρήση ασφαλούς περιοχής σε έξυπνο τηλέφωνο.

⁷⁶ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 89.

⁷⁷ Οι παραπομπές σε βιομετρικό υπόδειγμα στις εγγυήσεις για το σενάριο 1 αντιστοιχούν στις παραπομπές στην κλείδα / στον μυστικό κωδικό στο σενάριο 2.

Γ.2.6 Εγγυήσεις ασφάλειας για τη διασφάλιση της φυσικής ασφάλειας των χώρων, περιλαμβανομένου του τερματικού βιομετρικών δεδομένων του αερολιμένα. Διασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας για τα στοιχεία της αρχιτεκτονικής που επεξεργάζονται δεδομένα ταυτοποίησης και βιομετρικά δεδομένα (π.χ. υπολογισμός, ροή δεδομένων, μεταβατική ή μακροπρόθεσμη αποθήκευση).

Γ.3 Ασφάλεια και διαχείριση δεδομένων ελέγχου της ταυτότητας χρήστη

Γ.3.1 Διαχωρισμός των δεδομένων, κατά τη διάρκεια της διαβίβασης και της αποθήκευσης, σε τουλάχιστον τρεις διαφορετικές ομάδες, όπως: δεδομένα ταυτοποίησης, βιομετρικά δεδομένα και στοιχεία πτήσης⁷⁸. Διασφάλιση της κατάλληλης κρυπτογράφησης των δεδομένων μεταξύ διαβίβασης και αποθήκευσης.

Γ.3.2 Εφαρμογή τεχνικών μέτρων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μόνον τα δεδομένα τα οποία μπορούν να υποβληθούν σύννομα σε επεξεργασία σε συγκεκριμένα σημεία ελέγχου υποβάλλονται σε επεξεργασία και επαληθεύονται στο σημείο ελέγχου.

Γ.3.3 Διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της διαγραφής των δεδομένων⁷⁹ μέσω ασφαλούς διαδικασίας διαγραφής (για παράδειγμα, κύρια μνήμη, κρυφή μνήμη, ενδεχόμενα εφεδρικά αντίγραφα) και εξέταση περιπτώσεων στις οποίες η διαγραφή των δεδομένων θα πρέπει να είναι αυτοματοποιημένη. Οι περίοδοι αποθήκευσης των δεδομένων θα πρέπει να επιβάλλονται αυστηρά μέσω αυτόματων συνήθων πρακτικών χωρίς απαίτηση συμπληρωματικής ενέργειας εκ μέρους του φυσικού προσώπου⁸⁰.

Γ.3.4 Διασφάλιση της γνησιότητας και της ακεραιότητας των δεδομένων (για παράδειγμα, υπογραφή)⁸¹.

Γ.3.5 Διατήρηση των βιομετρικών δεδομένων των επιβατών στο σημείο καταχώρισης και στο σημείο ελέγχου για πολύ βραχύ χρονικό διάστημα μόνο και διαγραφή των βιομετρικών δεδομένων αμέσως μετά τη διέλευση του επιβάτη από το σημείο ελέγχου.

Γ.3.6 Εάν χρησιμοποιείται εφαρμογή για την καταχώριση, εφαρμογή προτύπων ασφάλειας για την εφαρμογή φορητής συσκευής κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης της εφαρμογής, καθώς και πραγματοποίηση δοκιμών ασφάλειας από τρίτο.

Γ.3.7 Διασφάλιση της ύπαρξης μέτρων ασφάλειας κατά τη διάρκεια του σταδίου καταχώρισης στον αερολιμένα για τη διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας και της ακεραιότητας των βιομετρικών δεδομένων των επιβατών. Για παράδειγμα, εάν ο κωδικός QR εκτυπώνεται από τον σταθμό εξυπηρέτησης, ο κωδικός QR δεν θα πρέπει να προβάλλεται

⁷⁸ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 89.

⁷⁹ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 89.

⁸⁰ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 25 «Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού», σημείο 82.

⁸¹ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 89.

στον σταθμό εξυπηρέτησης για την αποφυγή φωτογράφησής του από κακόβουλο τρίτο. Σε περιπτώσεις διαβίβασης μικρής εμβέλειας, η διαβίβαση θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη βοήθεια της ενεργού συμμετοχής του χρήστη και μέσω διαύλου που διασφαλίζει την εγγύτητα.

Γ.3.8 Δεδομένα σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή του φυσικού προσώπου και μόνο⁸² θα πρέπει να αποθηκεύονται με ασφάλεια στη συσκευή του φυσικού προσώπου και τυχόν αδυναμίες που σχετίζονται με το λειτουργικό σύστημα της συσκευής πρέπει να επιδιορθώνονται κατάλληλα. Σε περίπτωση εκτυπωμένου κωδικού QR, το φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να ενημερωθεί για την ιδιαιτέρως ευαίσθητη φύση των δεδομένων που περιέχει και για τις πράξεις που μπορούν να εκτελεστούν με τον κωδικό QR.

Γ.3.9 Διασφάλιση της πραγματοποίησης της καταχώρισης μέσω κατάλληλων τεχνικών εξ αποστάσεως επαλήθευσης της ταυτότητας⁸³.

3.2.2 Σενάριο 2: κεντρική αποθήκευση καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος σε κρυπτογραφημένη μορφή εντός του αερολιμένα με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του επιβάτη, για επαλήθευση της ταυτότητας

48. Στην παρούσα ενότητα εξετάζεται η συμβατότητα, με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, της κεντρικής αποθήκευσης, για επαλήθευση της ταυτότητας, βιομετρικών υποδειγμάτων επιβατών καταχωρισμένων σε κεντρική βάση δεδομένων, σε κρυπτογραφημένη μορφή με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του επιβάτη⁸⁴ (στο εξής: **σενάριο 2**). Στην παρούσα ενότητα εξετάζονται επίσης οι κατάλληλες εγγυήσεις στο πλαίσιο του σεναρίου 2, υπό το πρίσμα των άρθρων 25 και 32 του ΓΚΠΔ.

Περιγραφή του σεναρίου

49. Στο σενάριο 2, η καταχώριση πραγματοποιείται μία μόνο φορά, με συγκεκριμένη διάρκεια ισχύος (για παράδειγμα, ένα έτος από την τελευταία πτήση, έως τη λήξη της ισχύος του διαβατηρίου), είτε εξ αποστάσεως με κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης ταυτότητας (π.χ. κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης eIDAS) είτε σε τερματικούς σταθμούς αερολιμένων. Η καταχώριση ελέγχεται από τον φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα και συνίσταται στη δημιουργία δεδομένων ταυτοποίησης και βιομετρικών δεδομένων τα οποία κρυπτογραφούνται με κλείδα / μυστικό κωδικό.
50. Η βάση δεδομένων είναι αποθηκευμένη εντός των χώρων του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα. Οι κλείδες / μυστικοί κωδικοί κρυπτογράφησης κάθε φυσικού προσώπου αποθηκεύονται στη συσκευή του φυσικού προσώπου και μόνον (για παράδειγμα, στην εφαρμογή φορητής συσκευής του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα). Η εφαρμογή μπορεί να παραγάγει έναν κωδικό QR ο οποίος περιέχει την κλείδα / τον μυστικό κωδικό, που μπορεί είτε να

⁸² Οι παραπομπές σε βιομετρικό υπόδειγμα στις εγγυήσεις για το σενάριο 1 αντιστοιχούν στις παραπομπές στην κλείδα / στον μυστικό κωδικό στο σενάριο 2.

⁸³ Βλ. ENISA, έκθεση με τίτλο Remote ID Proofing: Analysis of methods to carry out identity proofing remotely (Εξ αποστάσεως επαλήθευση της ταυτότητας: ανάλυση μεθόδων εξ αποστάσεως επαλήθευσης της ταυτότητας), Μάρτιος 2021.

⁸⁴ Κατά το παράδειγμα της περίπτωσης χρήσης 2 στο παράρτημα Ι του αιτήματος έκδοσης γνώμης.

εκτυπώνεται σε χαρτί είτε να προβάλλεται στην οθόνη της συσκευής⁸⁵. Επιπλέον, ένα δεύτερο επίπεδο κρυπτογράφησης⁸⁶ πραγματοποιείται από τον φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα με κλειδες τις οποίες ελέγχει ο ίδιος.

51. Η ταυτότητα των επιβατών εξακριβώνεται (σύγκριση 1 προς 1), όταν διέρχονται από συγκεκριμένα σημεία ελέγχου στον αερολιμένα. Οι επιβάτες που επιλέγουν να διέλθουν από τα σημεία ελέγχου βιομετρικών δεδομένων επιδεικνύουν τον κωδικό QR σε ειδική διάταξη ελέγχου εξοπλισμένη με σαρωτή κωδικού QR και κάμερα. Ο δείκτης του επιβάτη αποστέλλεται στη βάση δεδομένων για να ζητηθεί το κρυπτογραφημένο υπόδειγμα το οποίο καταφορτώνεται και ελέγχεται τοπικά στη διάταξη ελέγχου και/ή στη συσκευή του χρήστη. Μόνον το θετικό αποτέλεσμα αντιστοίχισης γίνεται γνωστό στον υπεύθυνο επεξεργασίας στο σημείο ελέγχου και χρησιμοποιείται από αυτόν⁸⁷.
52. Στο σενάριο αυτό, δεν υπάρχουν ροές δεδομένων ταυτοποίησης και βιομετρικών δεδομένων μεταξύ αερολιμένων, ούτε διασύνδεση ή διαλειτουργικότητα μεταξύ κεντρικών βάσεων δεδομένων.

Εκτίμηση του ΕΣΠΔ

53. Στο σενάριο 2, τα καταχωρισμένα βιομετρικά υποδείγματα των επιβατών αποθηκεύονται κεντρικά, αλλά σε κρυπτογραφημένη μορφή και με κλειδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή των επιβατών και μόνο. Στο σενάριο 2, πραγματοποιείται επαλήθευση της ταυτότητας των επιβατών (σύγκριση 1 προς 1).
54. Στο παρόν σενάριο υποστηρίζεται ότι ο σκοπός του εξορθολογισμού της ροής επιβατών (δηλαδή της αύξησης της ταχύτητας των ελέγχων) θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη χρήση κεντρικού συστήματος. Το ΕΣΠΔ έχει επισημάνει στο παρελθόν ότι μια τέτοια λύση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως βιώσιμη εναλλακτική λύση στην αποκεντρωμένη αποθήκευση των καταχωρισμένων βιομετρικών υποδειγμάτων⁸⁸ (όπως περιγράφηκε στο σενάριο 1), εφόσον υπάρχουν αντικειμενικές ανάγκες και με τη χρήση κατάλληλων εγγυήσεων (βλ. εγγυήσεις οι οποίες περιγράφονται στα σημεία 60 επ. κατωτέρω).
55. Από απόψεως ασφάλειας, τα δεδομένα κάθε φυσικού προσώπου κρυπτογραφούνται με τη συγκεκριμένη κλειδα που βρίσκεται στην κατοχή του φυσικού προσώπου και μόνο και υπό τον αποκλειστικό έλεγχό του. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι πληροφορίες που απαιτούνται για την αντιστοίχιση (δηλαδή η κλειδα / ο μυστικός κωδικός) πρέπει να παρασχεθούν από το φυσικό πρόσωπο λειτουργεί ως δεύτερος παράγοντας⁸⁹ και, επομένως, ενισχύει την ασφάλεια της επαλήθευσης της ταυτότητας. Επιπροσθέτως, ένα δεύτερο επίπεδο κρυπτογράφησης πραγματοποιείται από τον φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα με κλειδες τις οποίες ελέγχει ο

⁸⁵ Η εποπτική αρχή της Γαλλίας διευκρίνισε περαιτέρω ότι μπορεί να υπάρχουν και άλλες τεχνικές λύσεις για την αποστολή των απαιτούμενων πληροφοριών, όπως μέσω της χρήσης πρωτοκόλλου επικοινωνίας μικρής εμβέλειας.

⁸⁶ Η κλειδα / ο μυστικός κωδικός (που βρίσκεται στην κατοχή του φυσικού προσώπου) είναι επίσης κρυπτογραφημένη/-ος με άλλη κλειδα που βρίσκεται στην κατοχή του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα.

⁸⁷ Η εποπτική αρχή της Γαλλίας διευκρίνισε ότι η προαναφερόμενη περίοδος αποθήκευσης είναι ενδεικτική και μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτή δεδομένου ότι η κλειδα βρίσκεται στην κατοχή των φυσικών προσώπων και μπορεί να επιλεγεί κατά το στάδιο της καταχώρισης. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι τέτοια περίοδος αποθήκευσης μπορεί να προσαρμοστεί.

⁸⁸ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με τις βιντεοσυσκευές, σημείο 88.

⁸⁹ Για παράδειγμα, τούτο μετριάζει τον κίνδυνο πλαστοπροσωπίας. Βλ. επίσης εγγύηση Γ.1.2.

ίδιος. Στο σενάριο 2, ο δείκτης του φυσικού προσώπου αποστέλλεται στην κεντρική βάση δεδομένων με σκοπό την ανάκτηση των βιομετρικών δεδομένων που συνδέονται με το φυσικό πρόσωπο. Στη συνέχεια, τα εν λόγω δεδομένα αποστέλλονται (κρυπτογραφημένα) σε ηλεκτρονικό υπολογιστή ο οποίος βρίσκεται στο σημείο ελέγχου όπου αποκρυπτογραφούνται, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αντιστοίχιση, και μόνον το θετικό αποτέλεσμα αντιστοίχισης γίνεται γνωστό στον υπεύθυνο επεξεργασίας στο σημείο ελέγχου και χρησιμοποιείται από αυτόν. Επομένως, υπό τον όρο ότι η κλείδα / ο μυστικός κωδικός του φυσικού προσώπου διατηρείται στον ηλεκτρονικό υπολογιστή που βρίσκεται στο σημείο ελέγχου και ότι αποστέλλεται στην κεντρική βάση δεδομένων μόνον ο δείκτης του επιβάτη, για την ανάκτηση του κρυπτογραφημένου βιομετρικού υποδείγματος, τέτοια μέτρα ασφάλειας θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατά με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ.

56. Όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ και, ειδικότερα, προκειμένου να πληρούται η απαίτηση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η επεξεργασία τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Στο σενάριο 2 μπορεί να θεωρηθεί ότι τα μέτρα που επιλέχθηκαν τηρούν την αρχή της αναγκαιότητας σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (δηλαδή τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες), εάν, ανάλογα με τις περιστάσεις της επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αποδείξει ότι δεν υπάρχουν λιγότερο παρεμβατικές εναλλακτικές λύσεις οι οποίες θα μπορούσαν να επιτύχουν τον ίδιο σκοπό εξίσου αποτελεσματικά. Στο σενάριο 2, οι επιβάτες θα πρέπει επίσης να επιδεικνύουν τη συσκευή τους⁹⁰. Ωστόσο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να είναι σε θέση να αποδείξει ότι το σενάριο 2 επιταχύνει τη διαδικασία επαλήθευσης σε σύγκριση με την παρούσα κατάσταση, η οποία περιλαμβάνει ανθρώπινο έλεγχο του αν το όνομα στην κάρτα επιβίβασης αντιστοιχεί στο όνομα του εγγράφου ταυτότητας του επιβάτη⁹¹ ή σε σύγκριση με το σενάριο 1. Επισημαίνεται ότι τούτο δεν θα μπορούσε να καταδειχθεί εάν, επί του παρόντος, δεν διενεργούνται έλεγχοι για την επαλήθευση της ταυτότητας του επιβάτη βάσει του επίσημου εγγράφου ταυτότητας που κατέχει (βλ. συναφώς σημείο 18 ανωτέρω).
57. Όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας, ο παρεμβατικός χαρακτήρας της συγκεκριμένης επεξεργασίας μπορεί να αντισταθμιστεί από την ενεργό συμμετοχή των επιβατών, οι οποίοι διατηρούν υπό τον αποκλειστικό έλεγχό τους την κλείδα για τα κρυπτογραφημένα δεδομένα τους. Επιπλέον, φαίνεται ότι οι κίνδυνοι ασφάλειας τους οποίους συνεπάγεται η αποθήκευση βιομετρικών δεδομένων των επιβατών σε κεντρική βάση δεδομένων, με κλείδα η οποία βρίσκεται στην κατοχή μόνο των επιβατών, μπορεί να μετριαστεί με τη χρήση κατάλληλων εγγυήσεων (βλ. εγγυήσεις που εξετάζονται στα σημεία 60 επ.). Ως εκ τούτου, εάν υποθεθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλες εγγυήσεις, όπως απαιτείται από τη συγκεκριμένη επεξεργασία, οι κίνδυνοι για τα φυσικά πρόσωπα θα μπορούσαν να μετριαστούν, οι δε αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων θα μπορούσαν να θεωρηθούν αναλογικές προς το αναμενόμενο όφελος. Βεβαίως, σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι θα υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο τα δεδομένα που είναι αναγκαία για τον σκοπό της επεξεργασίας

⁹⁰ Η εποπτική αρχή της Γαλλίας αποσαφήνισε περαιτέρω ότι ενδέχεται να υπάρχουν και άλλες επιλογές για την επίδειξη υποδείγματος, π.χ. μέσω εκτύπωσης σε χαρτί. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ αναγνωρίζει ότι, στο μέλλον, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης εναλλακτικής τεχνολογίας, π.χ. βασισμένης σε σύστημα επικοινωνίας κοντινού πεδίου.

⁹¹ Θα μπορούσε επίσης να υποστηριχθεί ότι ο βιομετρικός έλεγχος μπορεί να είναι λιγότερο επιρρεπής σε σφάλματα σε σύγκριση με τον ανθρώπινο έλεγχο.

και ότι θα υποβάλλονται σε έλεγχο μόνο οι επιβάτες που συγκατατέθηκαν στη συγκεκριμένη επεξεργασία, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος συλλογής βιομετρικών δεδομένων άλλων επιβατών που δεν συγκατατέθηκαν.

58. Στο αίτημα έκδοσης γνώμης επισημαίνεται ως παράδειγμα ότι, στο σενάριο 2, η διάρκεια της περιόδου αποθήκευσης των κρυπτογραφημένων δεδομένων στη βάση δεδομένων θα είναι συνήθως ένα έτος από την τελευταία πτήση με την οποία ταξίδεψε το φυσικό πρόσωπο και έως τη λήξη ισχύος του διαβατηρίου. Με το αίτημα έκδοσης γνώμης δεν παρασχέθηκαν πληροφορίες για τη δικαιολόγηση τόσο μεγάλης περιόδου αποθήκευσης από αντικειμενικούς λόγους, μολονότι μπορεί να υποθεθεί ότι η συγκεκριμένη περίοδος αποθήκευσης προβλέπεται για σκοπούς διευκόλυνσης για μελλοντικές πτήσεις. Όσον αφορά την περίοδο αποθήκευσης, προκειμένου να επιτευχθεί συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο του παρόντος σεναρίου, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να είναι σε θέση να παράσχουν τους λόγους για τους οποίους η συγκεκριμένη περίοδος διατήρησης είναι αναγκαία για τον σκοπό της επεξεργασίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Το ΕΣΠΔ συνιστά στους υπευθύνους επεξεργασίας να λάβουν υπόψη τη βραχύτερη δυνατή περίοδο αποθήκευσης, λαμβανομένων επίσης υπόψη των επιβατών που πολύ σπάνια ταξιδεύουν αεροπορικώς, και να προτείνουν στα υποκείμενα των δεδομένων τη δυνατότητα καθορισμού της περιόδου αποθήκευσης που προτιμούν.
59. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων, απαντώντας στο ερώτημα 2.1.1, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία **θα μπορούσε να θεωρηθεί καταρχήν συμβατή με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, με την επιφύλαξη κατάλληλων εγγυήσεων.**

Κατάλληλες εγγυήσεις

60. Στο συγκεκριμένο είδος σεναρίου, απαντώντας στο ερώτημα 2.1.2, το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι **επιπλέον των εγγυήσεων που απαριθμούνται σε σχέση με το σενάριο 1**, θα πρέπει να εφαρμοστούν **τουλάχιστον** οι ακόλουθες εγγυήσεις. Άλλες εγγυήσεις πέραν αυτών που περιγράφονται στην παρούσα γνώμη θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των ίδιων σκοπών ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων και θα μπορούσαν να είναι νόμιμες εφόσον διασφαλίζουν συμμόρφωση με τα εφαρμοστέα νομικά πλαίσια.
61. Σημείωση: *πρόκειται για μια υψηλού επιπέδου και μη εξαντλητική επισκόπηση των ενδεχόμενων κατάλληλων εγγυήσεων, τις οποίες θα μπορούσε να εφαρμόσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε λύση παρεμφερή αυτής του σεναρίου 2. Η καταλληλότητα των εγγυήσεων δυνάμει του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ θα εξαρτηθεί από κατά περίπτωση εξέταση. Όλοι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίσουν τη διενέργεια ΕΑΠΔ από τους ίδιους, οι δε συγκεκριμένες λύσεις τους μπορεί να απαιτούν πρόσθετα μέτρα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα γνώμη.*

Δ. Γενικές εγγυήσεις

Δ.1 Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων και εγγυήσεις τις οποίες μπορούν να εφαρμόζουν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας

Δ.1.1 Διασφάλιση της άσκησης ελέγχου από τον επιβάτη επί των περιόδων αποθήκευσης των δεδομένων για το σύνολο των δεδομένων του. Οι περίοδοι αποθήκευσης θα πρέπει να περιορίζονται στις αναγκαίες για τον συγκεκριμένο σκοπό. Η ανώτατη περίοδος θα πρέπει να καθορίζεται κατόπιν διεξοδικής ανάλυσης

παραγόντων όπως η ισχύς του εγγράφου ταυτοποίησης. Θα πρέπει να παρέχεται στα υποκείμενα των δεδομένων η δυνατότητα να καθορίσουν την περίοδο αποθήκευσης που προτιμούν, η οποία μπορεί να είναι βραχύτερη από την εξ ορισμού περίοδο αποθήκευσης.

Δ.1.2 Δυνατότητα του υποκειμένου των δεδομένων να ζητήσει, οποτεδήποτε, τη διαγραφή δεδομένων σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή του και μόνο (κλείδα / μυστικός κωδικός), τα οποία τηρούνται σε εφαρμογή φορητής συσκευής ή ψηφιακό πορτοφόλι⁹².

Δ.1.3 Διασφάλιση ότι η τοποθεσία της κεντρικής βάσης δεδομένων καθιστά δυνατή την αποτελεσματική εποπτεία από την αρμόδια εποπτική αρχή.

Ε. Οργανωτικές εγγυήσεις:

Ε.1 Πολιτική και συμμόρφωση

Ε.1.1 Η εμπιστοσύνη στον κεντρικό εξυπηρετητή πρέπει να είναι περιορισμένη. Διασφάλιση ότι η διαχείριση του κεντρικού εξυπηρετητή τηρεί σαφώς καθορισμένους κανόνες διακυβέρνησης και περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειάς του⁹³.

ΣΤ. Τεχνικές εγγυήσεις:

ΣΤ.1 Πρόσβαση

ΣΤ.1.1 Τήρηση αρχείων καταγραφής των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ειδικότερα δεδομένα ταυτοποίησης και βιομετρικά δεδομένα, και του χρόνου πρόσβασης στα εν λόγω δεδομένα.

ΣΤ.2 Υποδομή και δίκτυο

ΣΤ.2.1 Κατάλληλη προστασία της κεντρικής βάσης δεδομένων, μεταξύ άλλων κατά επιθέσεων κατά της διαθεσιμότητας.

ΣΤ.2.2 Διασφάλιση απουσίας σύνδεσης στο διαδίκτυο στην κεντρική βάση δεδομένων, τις διατάξεις καταχώρισης και τις μονάδες αντιστοίχισης. Η λειτουργία και η συντήρηση των σχετικών συστημάτων (π.χ. εφεδρικά αντίγραφα, επιδιόρθωση, παρακολούθηση κ.λπ.) πρέπει να πραγματοποιούνται τοπικά εντός των χώρων του αερολιμένα.

ΣΤ.3 Ασφάλεια και διαχείριση δεδομένων

⁹² Επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη εγγύηση εφαρμόζεται μόνο στο σενάριο 2.

⁹³ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα δεδομένα θέσης και τα εργαλεία ιχνηλάτησης επαφών, PRIV-5, σ. 21.

ΣΤ.3.1 Εφαρμογή εξελιγμένων τεχνικών κρυπτογράφησης για την προστασία της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της εφαρμογής και του κεντρικού εξυπηρετητή⁹⁴.

ΣΤ.3.2 Διατήρηση της ατομικής κλείδας / του ατομικού μυστικού κωδικού στο επίπεδο στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την αποκρυπτογράφηση (δηλαδή στη διάταξη ελέγχου) και χρησιμοποίηση του δείκτη μόνο για την ανάκτηση του αντίστοιχου καταχωρισμένου βιομετρικού υποδείγματος στην κεντρική βάση δεδομένων.

ΣΤ.3.3 Διασφάλιση της προστασίας της επικοινωνίας, μεταξύ του χρήστη της συσκευής και της διάταξης ελέγχου, που αφορά την ανταλλαγή της κλείδας / του μυστικού κωδικού από ενδεχόμενη υποκλοπή ή διαβίβαση σε τρίτους.

ΣΤ.3.4 Αποθήκευση του βιομετρικού υποδείγματος ως δείκτη στην κεντρική βάση δεδομένων ώστε να καθίσταται δυνατή η επαλήθευση της ταυτότητας 1 προς 1, και διασφάλιση της μοναδικότητας του δείκτη και της σύνδεσής του με το φυσικό πρόσωπο. Διασφάλιση ότι ο δείκτης δεν αποκαλύπτει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με την ταυτότητα του επιβάτη και δεν συσχετίζεται με την κλείδα κρυπτογράφησης.

ΣΤ.3.5 Κατάλληλη εξακρίβωση της γνησιότητας και κρυπτογράφηση κάθε διαβίβασης μεταξύ της κεντρικής βάσης δεδομένων και των σημείων ελέγχου και τοποθέτηση της διαβίβασης σε απομονωμένα δίκτυα.

ΣΤ.3.6 Αποφυγή δικατευθυντικών συνδέσμων μεταξύ συνόλων δεδομένων (δεδομένων ταυτοποίησης και βιομετρικών δεδομένων καθώς και στοιχείων πτήσης) και διατήρηση στη βάση δεδομένων μόνο των σχετικών μονοκατευθυντικών συνδέσμων. Για παράδειγμα, διατήρηση μόνο των μονοκατευθυντικών συνδέσμων από τον δείκτη προς τα δεδομένα ταυτοποίησης, από τον δείκτη προς τα κρυπτογραφημένα βιομετρικά δεδομένα και από τον δείκτη προς τα στοιχεία πτήσης.

ΣΤ.3.7 Διασφάλιση ρυθμίσεων συνέχισης της λειτουργίας, π.χ. μέσω της ύπαρξης κατάλληλων εφεδρικών συστημάτων αποθήκευσης.

ΣΤ.3.8 Διασφάλιση της μη διατήρησης στη διάταξη ελέγχου κρυπτογραφημένων ή μη κρυπτογραφημένων υποδειγμάτων.

⁹⁴ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τα δεδομένα θέσης και τα εργαλεία ιχνηλάτησης επαφών, SEC-4, σ. 20. «Παραδείγματα τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι: συμμετρική και ασύμμετρη κρυπτογράφηση, συναρτήσεις κατακερματισμού, έλεγχος ιδιωτικής συμμετοχής (private membership test), τομή ιδιωτικών συνόλων (private set intersection), φίλτρα Bloom, ιδιωτική ανάκτηση πληροφοριών, ομομορφική κρυπτογράφηση.»

3.2.3 Κεντρική αποθήκευση των καταχωρισμένων βιομετρικών υποδειγμάτων για ταυτοποίηση

62. Στην παρούσα ενότητα εξετάζεται η συμβατότητα, με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχία ε) και στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, της κεντρικής αποθήκευσης, για την ταυτοποίηση, των καταχωρισμένων βιομετρικών υποδειγμάτων επιβατών, όταν τα εν λόγω υποδείγματα δεν είναι κρυπτογραφημένα με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο του επιβάτη, σε δύο περιπτώσεις χρήσης: 1) όταν τα εν λόγω υποδείγματα είναι αποθηκευμένα σε βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα⁹⁵ (στο εξής: **σενάριο 3.1**), και 2) όταν τα εν λόγω υποδείγματα είναι αποθηκευμένα στο υπολογιστικό νέφος, υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας⁹⁶ (στο εξής: **σενάριο 3.2**).
63. Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι η χρήση βιομετρικών δεδομένων για σκοπούς **ταυτοποίησης** σε μεγάλες κεντρικές βάσεις δεδομένων συνιστά παρέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και θα μπορούσε να έχει σοβαρές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων⁹⁷. Επιπλέον, η χρήση βιομετρικών δεδομένων θα πρέπει να εξετάζεται επίσης σε σχέση με τον σκοπό υποβολής σε επεξεργασία, υπό το πρίσμα των αρχών της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας⁹⁸.

3.2.3.1 Σενάριο 3.1: Κεντρική αποθήκευση σε βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα

Περιγραφή του σεναρίου

64. Στο σενάριο 3.1, το καταχωρισμένο βιομετρικό υπόδειγμα του επιβάτη αποθηκεύεται σε κεντρική βάση δεδομένων στους χώρους του αερολιμένα και υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα σε κρυπτογραφημένη μορφή. Ειδικότερα, τα δεδομένα των επιβατών διαχωρίζονται, υπό την έννοια ότι τα δεδομένα ταυτοποίησης, το καταχωρισμένο βιομετρικό υπόδειγμα και οι πληροφορίες πτήσης αποθηκεύονται σε τρεις διαφορετικές βάσεις δεδομένων. Τα εν λόγω δεδομένα κρυπτογραφούνται με διαφορετικές κλείδες, τόσο κατά τη διάρκεια της αποθήκευσης όσο και κατά τη διαβίβαση στους εξυπηρετητές στους οποίους πραγματοποιείται η αντιστοίχιση, όπου αποκρυπτογραφούνται στη συνέχεια από τον φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα.
65. Οι επιβάτες πρέπει να πραγματοποιούν την καταχώριση για κάθε πτήση, εντός βραχείας περιόδου πριν από την αναχώρησή τους (π.χ. 48 ώρες). Η εν λόγω καταχώριση μπορεί να πραγματοποιείται είτε εξ αποστάσεως είτε σε τερματικούς σταθμούς αερολιμένων με κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης ταυτότητας (π.χ. κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης eIDAS). Εναλλακτικά, η καταχώριση μπορεί να λάβει την ίδια μορφή με εκείνη που περιγράφηκε στο σενάριο 1, οπότε οι επιβάτες πρέπει να διαβιβάζουν τα δεδομένα τους από τα ψηφιακά πορτοφόλια τους στο σύστημα του αερολιμένα εντός χρονικού διαστήματος 48 ωρών πριν από την αναχώρησή τους.
66. Στο σενάριο αυτό, οι επιβάτες παρουσιάζονται επίσης μπροστά σε ειδική διάταξη ελέγχου εξοπλισμένη με κάμερα. Στη συνέχεια το βιομετρικό δείγμα τους αποστέλλεται σε κεντρικό

⁹⁵ Κατά το παράδειγμα της περίπτωσης χρήσης 3Α στο παράρτημα Ι του αιτήματος έκδοσης γνώμης.

⁹⁶ Κατά το παράδειγμα της περίπτωσης χρήσης 3Β στο παράρτημα Ι του αιτήματος έκδοσης γνώμης.

⁹⁷ Για παράδειγμα, βλ. ομάδα εργασίας του άρθρου 29, γνώμη 3/2012 σχετικά με τις εξελίξεις στις βιομετρικές τεχνολογίες, σ. 10. Βλ. επίσης σημείο 26 ανωτέρω.

⁹⁸ Αιτιολογική σκέψη 4 του ΓΚΠΔ. Βλ. επίσης ομάδα εργασίας του άρθρου 29, γνώμη 3/2012 σχετικά με τις εξελίξεις στις βιομετρικές τεχνολογίες, σ. 10.

εξυπηρετητή του αερολιμένα, ο οποίος θα επιχειρήσει να αντιστοιχίσει τα δεδομένα με εκείνα που βρίσκονται στην κεντρική βάση βιομετρικών δεδομένων. Με τον τρόπο αυτόν ο επιβάτης μπορεί να ταυτοποιηθεί, ελέγχεται δε αν είναι όντως καταχωρισμένος για πτήση που αναχωρεί (ή για επιβίβαση σε πτήση, σε περίπτωση ελέγχου κατά την επιβίβαση). Αναλόγως του σημείου ελέγχου, τα δεδομένα που επιστρέφονται στον αιτούντα υπεύθυνο επεξεργασίας στο σημείο ελέγχου μπορεί να ελαχιστοποιούνται, για παράδειγμα ως «απάντηση ναι/όχι» ή ως το ίδιο το θετικό αποτέλεσμα αντιστοίχισης, εφόσον απαιτείται. Στην περίπτωση αυτή, διαβιβάζεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας στο σημείο ελέγχου, και χρησιμοποιείται από αυτόν, μόνο το αποτέλεσμα του αιτήματος.

67. Ειδικότερα, στο παρόν σενάριο οι επιβάτες ταυτοποιούνται (σύγκριση 1 προς N), όπου N είναι ο αριθμός των επιβατών που αναμένονται στον αερολιμένα εντός χρονικού διαστήματος πλειόνων ημερών. Επιπλέον, η βιομετρική αντιστοίχιση πραγματοποιείται μόνον όταν κάθε επιβάτης παρουσιάζεται σε προκαθορισμένα σημεία ελέγχου στον αερολιμένα αναχώρησης, αλλά η καθαυτό επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται σε κεντρικό εξυπηρετητή συνδεδεμένο με την κεντρική βάση δεδομένων. Η περίοδος αποθήκευσης στο πλαίσιο του παρόντος σεναρίου έχει συνήθως διάρκεια 48 ωρών, τα δε δεδομένα διαγράφονται μετά την απογείωση του αεροσκάφους.

Εκτίμηση του ΕΣΓΔ

68. Όπως προαναφέρθηκε, η επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων ενέχει αυξημένους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων⁹⁹. Επομένως, κάθε αστοχία που αφορά την ασφάλεια των δεδομένων μπορεί να έχει ιδιαίτερες σοβαρές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων¹⁰⁰. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας υποχρεούνται να μετριάζουν αποτελεσματικά τους εν λόγω κινδύνους. Δεδομένου ότι στο παρόν σενάριο η αρχιτεκτονική έχει εξ ολοκλήρου κεντρική δομή, οι επιβάτες χάνουν, σε μεγάλο βαθμό, τον έλεγχο στα δεδομένα τους. Επιπλέον, ο κίνδυνος τα δεδομένα να υποβληθούν τελικώς σε επεξεργασία για σκοπούς διαφορετικούς από τον έλεγχο της ροής επιβατών μπορεί επίσης να είναι μεγαλύτερος.
69. Λαμβανομένων υπόψη της αρχής και των απαιτήσεων που αφορούν την ασφάλεια [άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και άρθρο 32 του ΓΚΠΔ], θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η αποθήκευση δεδομένων ταυτοποίησης και βιομετρικών δεδομένων σε κεντρικές, μολονότι χωριστές, βάσεις δεδομένων μπορεί να δημιουργήσει σημεία επίθεσης υψηλής αξίας, η δε παραβίαση της εμπιστευτικότητας τέτοιας βάσης δεδομένων μπορεί, κατά συνέπεια, να συνεπάγεται πρόσβαση στο πλήρες σύνολο των δεδομένων. Ως εκ τούτου, ενδεχόμενη παραβίαση των υποδειγμάτων αναγνώρισης προσώπου και των σχετικών δεδομένων ταυτοποίησης μπορεί να καταστήσει δυνατή τη μη εξουσιοδοτημένη ή μη σύννομη ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων σε άλλα περιβάλλοντα. Μπορεί, επίσης, αναλόγως των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη βιομετρική ταυτοποίηση, να θέσει σε κίνδυνο την περαιτέρω ασφαλή χρήση υποδειγμάτων αναγνώρισης προσώπου ως αναγνωριστικού στοιχείου. Στην περίπτωση αυτή, οι συνέπειες της παραβίασης δεν

⁹⁹ Βλ. σημείο 26 ανωτέρω.

¹⁰⁰ Guidelines on facial recognition, Consultative Committee of Convention of the Council of Europe for the protection of individuals with regard to automatic processing of personal data (Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου, Συμβουλευτική Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα), Ιούνιος 2021, σ. 22.

είναι δυνατόν να μετριαστούν, αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση άλλου είδους διαπιστευτηρίων (π.χ. αναγνωριστικό χρήστη, κωδικός πρόσβασης) που μπορούν να αλλαχθούν¹⁰¹.

70. Επιπλέον, η μεγάλη ποσότητα και η ποιότητα των δεδομένων ταυτοποίησης και των βιομετρικών δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή του υπευθύνου επεξεργασίας τον καθιστούν ιδιαίτερος πολύτιμο στόχο δράστη επίθεσης, τούτο δε συνεπάγεται, από απόψεως κινδύνου ασφάλειας, μεγαλύτερη πιθανότητα επίθεσης. Επιπλέον, οι παραβιάσεις δεδομένων μπορεί να έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο καθώς, λόγω της αποθήκευσης δεδομένων σε κεντρική τοποθεσία, μπορεί να είναι ευκολότερο για τους δράστες επίθεσης να αποκτήσουν πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν πολλούς επιβάτες. Ως εκ τούτου, ενδεχόμενη παραβίαση θα μπορούσε δυνητικά να εκθέσει μεγάλο αριθμό υποκειμένων των δεδομένων σε κινδύνους μεγάλης σοβαρότητας, για παράδειγμα κλοπή ταυτότητας σε μεγάλη κλίμακα, ο μετριασμός των οποίων είναι εξαιρετικά δυσχερής.
71. Συνεπώς, όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, τα μέτρα που προβλέπονται στο σενάριο 3.1¹⁰², λαμβανομένης υπόψη της στάθμης της τεχνικής, είναι ανεπαρκή για τη διασφάλιση επιπέδου ασφάλειας κατάλληλου σε σχέση με τον κίνδυνο. Στη βάση αυτή, η επεξεργασία βάσει του σεναρίου 3.1 δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα ανωτέρω μέτρα.
72. Υπό το πρίσμα της αρχής του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ, στο παρόν σενάριο η διάρκεια της περιόδου αποθήκευσης των βιομετρικών δεδομένων στην κεντρική βάση δεδομένων είναι συνήθως 48 ώρες. Ο συγκεκριμένος περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης φαίνεται ότι μειώνει σημαντικά τους κινδύνους που σχετίζονται με παραβιάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, η περίοδος αποθήκευσης δεδομένων δεν είναι καθεαυτήν αποφασιστικός παράγοντας για τη συνολική συμβατότητα της επίμαχης αρχιτεκτονικής, καθώς οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν να μεταβάλλουν τις σχετικές περιόδους διατήρησης. Εν πάση περιπτώσει, τα προβλεπόμενα μέτρα πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού δυνάμει του άρθρου 25 του ΓΚΠΔ.
73. Σε αντίθεση προς ό,τι συμβαίνει στα σενάρια 1 και 2, στα οποία πραγματοποιείται εξακρίβωση της ταυτότητας των επιβατών, στο σενάριο 3.1, οι επιβάτες ταυτοποιούνται (σύγκριση 1 προς N), όπου N είναι ο αριθμός των αναμενόμενων επιβατών στον αερολιμένα εντός χρονικού διαστήματος πλειόνων ημερών, οι οποίοι συγκατατέθηκαν στη συγκεκριμένη επεξεργασία κατά τη διέλευσή τους από συγκεκριμένα σημεία ελέγχου στον αερολιμένα. Τούτο συνεπάγεται την αναζήτηση επιβατών εντός κεντρικής βάσης δεδομένων, μέσω της επεξεργασίας κάθε βιομετρικού δείγματος που λαμβάνεται με σκοπό να ελεγχθεί αν αντιστοιχεί σε πρόσωπο γνωστό στο σύστημα. Αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στο σενάριο 2, στο σενάριο 3.1, οι κλειδες δεν βρίσκονται στην κατοχή μόνο των επιβατών. Ως εκ τούτου, στο παρόν σενάριο, οι επιβάτες ασκούν σημαντικά μειωμένο έλεγχο στα βιομετρικά δεδομένα τους. Επομένως, η επεξεργασία που προτείνεται στο σενάριο 3.1 δεν είναι

¹⁰¹ Βλ. συναφώς ομάδα εργασίας του άρθρου 29, γνώμη 3/2012 σχετικά με τις εξελίξεις στις βιομετρικές τεχνολογίες, σ. 41.

¹⁰² Όπως περιγράφηκε στα σημεία 64-67 ανωτέρω.

συμβατή με τις απαιτήσεις προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού δυνάμει του άρθρου 25 του ΓΚΠΔ.

74. Υπό το πρίσμα του άρθρου 25 του ΓΚΠΔ, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να εξετάζουν τους τύπους, τις κατηγορίες και τον βαθμό λεπτομέρειας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που απαιτούνται για τους σκοπούς της επεξεργασίας¹⁰³. Οι επιλογές τους όσον αφορά τον σχεδιασμό θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους αυξημένους κινδύνους για τις αρχές της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας καθώς και του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης κατά τη συλλογή μεγάλου όγκου λεπτομερών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και να τους συγκρίνουν με τη μείωση των κινδύνων όταν συλλέγονται μικρότερες ποσότητες και/ή λιγότερο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα υποκείμενα των δεδομένων. Εν πάση περιπτώσει, η προεπιλεγμένη ρύθμιση δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι αναγκαία για τον συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας. Με άλλα λόγια, εάν ορισμένες κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι αναγκαίες ή εάν δεν απαιτούνται λεπτομερή δεδομένα, εφόσον αρκούν τα λιγότερο λεπτομερή δεδομένα, δεν θα πρέπει να συλλέγονται τυχόν επιπλέον δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Εν προκειμένω, εάν άλλη μορφή πραγματοποίησης της επεξεργασίας θα μπορούσε να επιτύχει τον ίδιο σκοπό και είναι διαθέσιμη σύμφωνα με τους όρους που περιγράφηκαν στο σενάριο 3.1, η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου δεν είναι αναγκαία.
75. Όσον αφορά το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ, βασικό στοιχείο της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού είναι η αυτονομία του υποκειμένου των δεδομένων. Ειδικότερα, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να διαθέτει τον υψηλότερο δυνατό βαθμό αυτονομίας προκειμένου να καθορίζει τη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και ως προς το πεδίο εφαρμογής και τους όρους της εν λόγω χρήσης ή επεξεργασίας¹⁰⁴. Στο σενάριο 1, το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει αυτονομία και μπορεί να ασκήσει έλεγχο όσον αφορά τη χρήση, τη γνωστοποίηση και τη διαγραφή των βιομετρικών υποδείγματων του και, στο σενάριο 2, το υποκείμενο των δεδομένων διατηρεί κάποιον βαθμό ελέγχου όσον αφορά τη γνωστοποίηση του βιομετρικού υποδείγματός του, καθώς η κλείδα / ο μυστικός κωδικός κρυπτογράφησης θα είναι αποθηκευμένη/-ος σε μέσο που βρίσκεται στην κατοχή του. Ωστόσο, στο σενάριο 3.1 το υποκείμενο των δεδομένων εξαρτάται πλήρως από τις επιλογές του υπευθύνου επεξεργασίας όσον αφορά την επεξεργασία των βιομετρικών δεδομένων του και, επομένως, δεν ασκεί κανέναν άμεσο έλεγχο στη χρήση του βιομετρικού υποδείγματός του.
76. Όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ και, ειδικότερα, προκειμένου να πληρούται η απαίτηση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.1 δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι παρόμοιο αποτέλεσμα για τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες μπορεί να επιτευχθεί με τρόπο λιγότερο παρεμβατικό για την ιδιωτική ζωή. Για παράδειγμα, τούτο μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη χρήση βιομετρικών δεδομένων (μολονότι η εμπειρία του χρήστη θα είναι διαφορετική, καθώς ενδέχεται να απαιτείται περισσότερος χρόνος για την επίδειξη της κάρτας επιβίβασης και, όπου απαιτείται,

¹⁰³ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με την προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού, σημείο 49.

¹⁰⁴ Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019 του ΕΣΠΔ σχετικά με την προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού, σημείο 70. Στην αιτιολογική σκέψη 7 του ΓΚΠΔ διευκρινίζεται περαιτέρω ότι «[τ]α φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν τον έλεγχο των δικών τους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

επίσημων εγγράφων ταυτότητας). Επιπλέον, άλλες λύσεις, μεταξύ άλλων εκείνες που στηρίζονται στην αποθήκευση των βιομετρικών δεδομένων σε τοπικό πορτοφόλι στη συσκευή του φυσικού προσώπου ή εκείνες που απαιτούν κρυπτογράφηση των δεδομένων με ειδική κλείδα αποθηκευμένη στη συσκευή του φυσικού προσώπου, καθιστούν δυνατή την επίτευξη των σκοπών με τρόπο λιγότερο παρεμβατικό για την ιδιωτική ζωή.

77. Όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας, η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.1 ενέχει κινδύνους για τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων οι οποίοι δεν μετριάζονται από τα προβλεπόμενα μέτρα, λαμβανομένης υπόψη της στάθμης της τεχνικής. Ο κίνδυνος αρνητικών επιπτώσεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων ο οποίος θα μπορούσε να προκύψει από παραβίαση, σε κεντρική βάση δεδομένων, των βιομετρικών δεδομένων μεγάλου αριθμού φυσικών προσώπων φαίνεται ότι αντισταθμίζει το αναμενόμενο όφελος από την επεξεργασία, καθώς το εν λόγω όφελος είναι σχετικά μικρό, δηλαδή μικρή αύξηση της εξυπηρέτησης και της ταχύτητας των ελέγχων. Ως εκ τούτου, το συγκεκριμένο όφελος δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον υψηλό βαθμό παρέμβασης των εν λόγω μέτρων στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, η δε επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.1 δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας.
78. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων, απαντώντας στο ερώτημα 2.2.1, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι, όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες, η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.1:
- **δεν είναι συμβατή με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ**
 - **δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα μέτρα που περιγράφονται στο σενάριο 3.1.

3.2.3.2 Σενάριο 3.2: κεντρική αποθήκευση σε υπολογιστικό νέφος, υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας

Περιγραφή του σεναρίου

79. Στο σενάριο 3.2, το καταχωρισμένο βιομετρικό υπόδειγμα των επιβατών αποθηκεύεται στο υπολογιστικό νέφος, υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας ή του παρόχου υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (εκτελούντος την επεξεργασία) της αεροπορικής εταιρείας. Στο αίτημα έκδοσης γνώμης διευκρινίζεται ότι ο πάροχος υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους θα είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ¹⁰⁵. Στην περίπτωση αυτή, τα δεδομένα των επιβατών είναι κρυπτογραφημένα, αλλά αποκρυπτογραφούνται όταν χρησιμοποιούνται (για παράδειγμα, όταν πραγματοποιείται η πράξη αντιστοίχισης), οι δε κλείδες ελέγχονται από την αεροπορική εταιρεία ή τον εκτελούντα την επεξεργασία πάροχο υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους. Τα βιομετρικά δεδομένα

¹⁰⁵ Η εποπτική αρχή της Γαλλίας διευκρίνισε ότι τούτο αποτελεί παράδειγμα και ότι θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης παρόχων υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους που δεν είναι εγκατεστημένοι στον ΕΟΧ. Επιπλέον, θα μπορούσαν να εξεταστούν επίσης άλλες λύσεις αποθήκευσης (π.χ. χωρίς χρήση υπολογιστικού νέφους).

των επιβατών χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίηση των επιβατών (σύγκριση 1 προς N), όπου N μπορεί να είναι ακόμη και ο αριθμός όλων των πελατών της αεροπορικής εταιρείας¹⁰⁶.

80. Όπως και στα σενάρια 1, 2 και 3.1, και στην παρούσα περίπτωση απαιτείται προηγούμενη καταχώριση των επιβατών. Ωστόσο, στο σενάριο 3.2, η καταχώριση των πελατών πραγματοποιείται μία μόνο φορά και διαρκεί για όσο διάστημα ο πελάτης διατηρεί λογαριασμό στην αεροπορική εταιρεία. Η καταχώριση πραγματοποιείται είτε εξ αποστάσεως με κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης ταυτότητας (π.χ. κατάλληλο επίπεδο διασφάλισης eIDAS) είτε σε τερματικούς σταθμούς αερολιμένων. Η βιομετρική αντιστοίχιση πραγματοποιείται μόνον όταν οι επιβάτες παρουσιάζονται σε προκαθορισμένα σημεία ελέγχου στον αερολιμένα, αλλά η καθαυτό επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται στο υπολογιστικό νέφος.
81. Στον αερολιμένα, οι επιβάτες διέρχονται από ειδικές διατάξεις ελέγχου εξοπλισμένες με κάμερα. Τα βιομετρικά δεδομένα των επιβατών αποστέλλονται μέσω αιτήματος στον εξυπηρετητή υπολογιστικού νέφους της αεροπορικής εταιρείας, όπου πραγματοποιείται η αντιστοίχιση των εν λόγω δεδομένων με αντιπαραβολή με την κεντρική βάση δεδομένων. Με τον τρόπο αυτόν ο επιβάτης μπορεί να ταυτοποιηθεί, ελέγχεται δε αν είναι όντως καταχωρισμένο για πτήση που αναχωρεί (ή για επιβίβαση σε πτήση, σε περίπτωση ελέγχου κατά την επιβίβαση).
82. Δυνητικώς, τα θετικά αποτελέσματα αντιστοίχισης μπορούν να διατίθενται σε πλείονες φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων όταν μια αεροπορική εταιρεία διαθέτει ειδικό τερματικό σταθμό ή πρόσβαση στην υποδομή κοινού συστήματος πληροφοριών ενός αερολιμένα. Αναλόγως του σημείου ελέγχου, τα δεδομένα που επιστρέφονται στον αιτούντα υπεύθυνο επεξεργασίας στο σημείο ελέγχου μπορεί να ελαχιστοποιούνται, για παράδειγμα ως «απάντηση ναι/όχι» ή ως το ίδιο το θετικό αποτέλεσμα αντιστοίχισης, εφόσον απαιτείται. Στην περίπτωση αυτή, γίνεται γνωστό στον υπεύθυνο επεξεργασίας στο σημείο ελέγχου, και χρησιμοποιείται από αυτόν, μόνον το αποτέλεσμα του αιτήματος.
83. Η περίοδος αποθήκευσης του υποδείγματος καθορίζεται από την αεροπορική εταιρεία και μπορεί δυνητικά να έχει την ίδια διάρκεια με εκείνη του λογαριασμού του πελάτη με την αεροπορική εταιρεία.

Εκτίμηση του ΕΣΠΔ

84. Οι παρατηρήσεις που το ΕΣΠΔ διατύπωσε ανωτέρω σε σχέση με το σενάριο 3.1¹⁰⁷ ισχύουν επίσης για το παρόν σενάριο.
85. Όσον αφορά την αρχή και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια [άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και άρθρο 32 του ΓΚΠΔ], η επεξεργασία στο σενάριο 3.2 πραγματοποιείται στο υπολογιστικό νέφος και πολλές οντότητες μπορούν να έχουν πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα, περιλαμβανομένων ενδεχομένως παρόχων υπηρεσιών εκτός του ΕΟΧ, ακόμη και όταν τα δεδομένα διατηρούνται στον ΕΟΧ¹⁰⁸. Τέτοια αρχιτεκτονική ενέχει δυνητικούς κινδύνους όσον αφορά τις

¹⁰⁶ Η εποπτική αρχή της Γαλλίας διευκρίνισε ότι τούτο αποτελεί παράδειγμα και ότι υπάρχει λύση στην οποία τα βιομετρικά δεδομένα διαβιβάζονται κάθε φορά πριν από την πτήση.

¹⁰⁷ Σημεία 68-77 ανωτέρω.

¹⁰⁸ EDPB 2022 Coordinated Enforcement Action on the use of cloud-based services by the public sector (ΕΣΠΔ Συντονισμένη δράση επιβολής του νόμου το 2022 για τη χρήση υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους από τον δημόσιο τομέα), 17 Ιανουαρίου 2023, σ. 19.

διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες. Επιπλέον, μολονότι τα δεδομένα των επιβατών είναι κρυπτογραφημένα, αποκρυπτογραφούνται όταν χρησιμοποιούνται (δηλαδή, όταν πραγματοποιείται η πράξη αντιστοίχισης), οι δε κλείδες ελέγχονται από την αεροπορική εταιρεία ή τον εκτελούντα την επεξεργασία πάροχο υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους. Τέτοια αποθήκευση μπορεί να συνεπάγεται περαιτέρω αύξηση της έκτασης της έκθεσης σε απειλές για την ασφάλεια.

86. Συνεπώς, όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, τα μέτρα που προβλέπονται στο σενάριο 3.2¹⁰⁹, λαμβανομένης υπόψη της στάθμης της τεχνικής, είναι ανεπαρκή για τη διασφάλιση επιπέδου ασφάλειας κατάλληλου σε σχέση με τον κίνδυνο. Στη βάση αυτή, η επεξεργασία βάσει του σεναρίου 3.2 δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα ανωτέρω μέτρα.
87. Επιπλέον, σύμφωνα με το σενάριο 3.2¹¹⁰, τα δεδομένα μπορεί να αποθηκεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα (δηλαδή δυνητικώς για όσο διάστημα το υποκείμενο των δεδομένων διατηρεί λογαριασμό με την αεροπορική εταιρεία). Τέτοια διάρκεια αποθήκευσης εκθέτει τα δεδομένα σε μεγαλύτερους κινδύνους παραβίασης της εμπιστευτικότητας και της ακεραιότητάς τους και φαίνεται ότι υπερβαίνει το αυστηρά αναγκαίο και αναλογικό όριο για τους σκοπούς της επεξεργασίας. Το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι η περίοδος αποθήκευσης δεδομένων δεν είναι καθεαυτήν αποφασιστικός παράγοντας για τη συνολική συμβατότητα της επίμαχης αρχιτεκτονικής με τον ΓΚΠΔ, καθώς οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων μπορούν να τη μεταβάλλουν. Ωστόσο, βάσει των πληροφοριών που έχει στη διάθεση του το ΕΣΠΔ, οι οποίες περιέχονται στην περιγραφή του σεναρίου 3.2, δεν υπάρχει επαρκής δικαιολογητικός λόγος για τη συγκεκριμένη μακρά περίοδο διατήρησης και δεν φαίνεται να λαμβάνονται μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων για τα φυσικά πρόσωπα. Βάσει των ανωτέρω, η προβλεπόμενη περίοδος αποθήκευσης δεν θα περιορίζεται στην αναγκαία, δυνάμει της αρχής του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ.
88. Εν πάση περιπτώσει, τα προβλεπόμενα μέτρα στο σενάριο 3.2 δεν πληρούν τις απαιτήσεις της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού δυνάμει του άρθρου 25 του ΓΚΠΔ. Στο σενάριο 3.2, τα καταχωρισμένα βιομετρικά υποδείγματα των επιβατών αποθηκεύονται στο υπολογιστικό νέφος, υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας ή του παρόχου υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (εκτελούντος την επεξεργασία) της αεροπορικής εταιρείας. Όπως προαναφέρθηκε, πολλές οντότητες θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα. Επιπλέον, τα βιομετρικά δεδομένα των επιβατών χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίηση των επιβατών (σύγκριση 1 προς N), όπου N μπορεί να είναι ακόμη και ο αριθμός όλων των χρηστών/πελατών της αεροπορικής εταιρείας. Η συγκεκριμένη μέθοδος συνεπάγεται την αναζήτηση ενός προσώπου σε μια ομάδα φυσικών προσώπων εντός της κεντρικής βάσης δεδομένων, μέσω της επεξεργασίας κάθε ληφθείσας εικόνας προσώπου, προκειμένου να ελεγχθεί αν αντιστοιχεί στην εικόνα προσώπου γνωστού στο σύστημα. Αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στο σενάριο 3.1, στο σενάριο 3.2 η σύγκριση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα, καθώς το κριτήριο στην προκειμένη περίπτωση είναι ο συνολικός αριθμός πελατών της αεροπορικής εταιρείας, ενώ το

¹⁰⁹ Βλ. σημεία 79-83 ανωτέρω.

¹¹⁰ Βλ. σημείο 83 ανωτέρω.

σενάριο 3.1 περιλάμβανε μόνο τον αριθμό των επιβατών που αναμένεται να ταξιδέψουν εντός χρονικού διαστήματος πλειόνων ημερών.

89. Επιπλέον, όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ και, ειδικότερα, προκειμένου να πληρούται η απαίτηση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.2 δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι παρόμοιο αποτέλεσμα για τον εξορθολογισμό της ροής επιβατών στους αερολιμένες θα μπορούσε να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο παρεμβατικά μέτρα, για παράδειγμα χωρίς τη χρήση βιομετρικών δεδομένων, μολονότι η εμπειρία χρήστη θα είναι διαφορετική καθώς ενδέχεται να απαιτείται περισσότερος χρόνος για την επίτευξη του εγγράφου ταυτότητας και της κάρτας επιβίβασής τους. Επιπλέον, άλλες λύσεις, μεταξύ άλλων εκείνες που στηρίζονται στην αποθήκευση των βιομετρικών δεδομένων σε τοπικό πορτοφόλι στη συσκευή του φυσικού προσώπου ή εκείνες που απαιτούν κρυπτογράφηση των δεδομένων με ειδική κλείδα αποθηκευμένη στη συσκευή του φυσικού προσώπου, παρέχουν στον υπεύθυνο επεξεργασίας τη δυνατότητα επίτευξης των σκοπών με τρόπο λιγότερο παρεμβατικό για την ιδιωτική ζωή.
90. Όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας, η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.2 ενέχει κινδύνους για τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων οι οποίοι δεν μετριάζονται από τις προβλεπόμενες εγγυήσεις. Οι αρνητικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων οι οποίες προκύπτουν από παραβίαση, σε κεντρική βάση δεδομένων, των βιομετρικών δεδομένων μεγάλου αριθμού φυσικών προσώπων που είναι αποθηκευμένα στο υπολογιστικό νέφος φαίνεται ότι αντισταθμίζουν το αναμενόμενο όφελος από την επεξεργασία, καθώς το εν λόγω όφελος είναι σχετικά μικρό, δηλαδή μικρή αύξηση της εξυπηρέτησης και της ταχύτητας των ελέγχων. Ως εκ τούτου, το συγκεκριμένο όφελος δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον υψηλό βαθμό παρέμβασης των εν λόγω μέτρων στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, η δε επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.2 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αναλογική.
91. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων, απαντώντας στο ερώτημα 2.3.1, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει ότι, όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες, η επεξεργασία που προβλέπεται στο σενάριο 3.2:
- **δεν είναι συμβατή με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ**
 - **δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ**, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα μέτρα που περιγράφονται στο σενάριο 3.2
 - **δεν θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ**, καθώς δεν υπάρχει επαρκής δικαιολογητικός λόγος για την περίοδο διατήρησης που προβλέπεται στο σενάριο 3.2, βάσει των πληροφοριών που το ΕΣΠΔ έχει στη διάθεσή του. Προκειμένου να συμμορφώνεται με την αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να αποδείξει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποθηκεύονται για διάστημα που δεν υπερβαίνει το αναγκαίο όριο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία.

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

92. Όσον αφορά το ερώτημα 1.1, βάσει του αιτήματος έκδοσης γνώμης που υπέβαλε η εποπτική αρχή της Γαλλίας, σε σχέση με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ, και βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει τα εξής:
93. η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας βάσει βιομετρικών δεδομένων για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες (σημεία ελέγχου ασφάλειας, παράδοση αποσκευών, επιβίβαση και πρόσβαση σε αίθουσα επιβατών) θα μπορούσε να θεωρηθεί καταρχήν συμβατή με τις αρχές της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, σε περίπτωση αρχιτεκτονικής αποθήκευσης, στην οποία το καταχωρισμένο βιομετρικό υπόδειγμα κάθε επιβάτη αποθηκεύεται τοπικά στην ατομική συσκευή του και υπό τον αποκλειστικό έλεγχό του, εάν υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις όπως περιγράφεται στο σημείο 46 ανωτέρω.
94. Όσον αφορά το ερώτημα 2.1.1, βάσει του αιτήματος έκδοσης γνώμης που υπέβαλε η εποπτική αρχή της Γαλλίας, σε σχέση με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ, και βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει τα εξής:
95. η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για την επαλήθευση της ταυτότητας βάσει βιομετρικών δεδομένων για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες (σημεία ελέγχου ασφάλειας, παράδοση αποσκευών, επιβίβαση και πρόσβαση σε αίθουσα επιβατών) θα μπορούσε να θεωρηθεί καταρχήν συμβατή με την αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και τις αρχές της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ), το άρθρο 25 και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, σε περίπτωση αρχιτεκτονικής κεντρικής αποθήκευσης, στην οποία το καταχωρισμένο βιομετρικό υπόδειγμα κάθε επιβάτη αποθηκεύεται σε κεντρική βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα, υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης αερολιμένα, σε κρυπτογραφημένο μορφή, με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή του φυσικού προσώπου και μόνο, εάν υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις όπως περιγράφεται στο σημείο 60 ανωτέρω.
96. Όσον αφορά το ερώτημα 2.2.1, βάσει του αιτήματος έκδοσης γνώμης που υπέβαλε η εποπτική αρχή της Γαλλίας, σε σχέση με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ, και βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει τα εξής:
97. η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για ταυτοποίηση βάσει βιομετρικών δεδομένων, που χρησιμοποιείται για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες (σημεία ελέγχου ασφάλειας, παράδοση αποσκευών, επιβίβαση και πρόσβαση στην αίθουσα επιβατών), στην περίπτωση αρχιτεκτονικής κεντρικής αποθήκευσης, όταν τα καταχωρισμένα βιομετρικά υποδείγματα των επιβατών δεν είναι κρυπτογραφημένα με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο κάθε επιβάτη, όταν τα εν λόγω υποδείγματα αποθηκεύονται σε βάση δεδομένων εντός του αερολιμένα (υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα), δεν είναι συμβατή με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ. Επίσης, τέτοια επεξεργασία δεν θα είναι σύμφωνη με την αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα μέτρα που περιγράφονται στο σενάριο 3.1.
98. Όσον αφορά το ερώτημα 2.3.1, βάσει του αιτήματος έκδοσης γνώμης που υπέβαλε η εποπτική αρχή της Γαλλίας, σε σχέση με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ), του άρθρου 25 και του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ, και βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, το ΕΣΠΔ συμπεραίνει τα εξής:

99. η χρήση τεχνολογίας αναγνώρισης προσώπου για ταυτοποίηση βάσει βιομετρικών δεδομένων, που χρησιμοποιείται για τον συγκεκριμένο σκοπό του εξορθολογισμού της ροής επιβατών στους αερολιμένες (σημεία ελέγχου ασφάλειας, παράδοση αποσκευών, επιβίβαση και πρόσβαση στην αίθουσα επιβατών), στην περίπτωση αρχιτεκτονικής κεντρικής αποθήκευσης, όταν τα καταχωρισμένα βιομετρικά υποδείγματα των επιβατών δεν είναι κρυπτογραφημένα με κλείδα / μυστικό κωδικό που βρίσκεται στην κατοχή μόνο κάθε επιβάτη, όταν τα εν λόγω υποδείγματα αποθηκεύονται στο υπολογιστικό νέφος (υπό τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας), δεν είναι συμβατή με το άρθρο 25 του ΓΚΠΔ. Επίσης, τέτοια επεξεργασία δεν θα είναι σύμφωνη με τις αρχές της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιοριστεί στα μέτρα που περιγράφονται στο σενάριο 3.2. Τέλος, βάσει της περιγραφής του σεναρίου 3.2 και των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή του το ΕΣΠΔ, η επεξεργασία δεν θα είναι σύμφωνη με την αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του ΓΚΠΔ.

Για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Η πρόεδρος

(Anu Talus)